

Міністерство освіти і науки України
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти

ОБЛІК КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ТА ПРОЄКТНИЙ АНАЛІЗ НА ПІДПРИЄМСТВІ

виконав:

студент спеціальності

071 “Облік і оподаткування”

Петах Богдан Тарасович

науковий керівник:

к.е.н., доц. Івасюк Н.Б.

рецензент:

к.е.н., доц. Мигович Т.М.

Івано-Франківськ – 2025 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
--------------	----------

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1. Визначення капітальних інвестицій та їх значення у діяльності підприємства	7
1.2. Фундаментальні принципи обліку і аналізу капітальних інвестицій	12
1.3. Нормативно-правове регулювання обліку капітальних вкладень	19
Висновки до розділу 1	24

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ»

2.1. Організація обліку капітальних інвестицій	26
2.2. Методика обліку капітальних інвестицій	32
2.3. Напрями вдосконалення обліку капітальних інвестицій підприємства	39
Висновки до розділу 2	44

РОЗДІЛ 3. ПРОЄКТНИЙ АНАЛІЗУ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ»

3.1. Інформаційне забезпечення проєктного аналізу капітальних інвестицій	46
3.2. Оцінка динаміки, структури та ефективності капітальних інвестицій	51
3.3. Шляхи вдосконалення аналізу капітальних інвестицій на підприємстві	58
Висновки до розділу 3	63

ВИСНОВКИ	66
-----------------	-----------

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	70
-----------------------------------	-----------

ДОДАТКИ	71
----------------	-----------

ВСТУП

Актуальність теми. В наш час питання обліку капітальних інвестицій та проєктного аналізу набуває важливого значення для розвитку підприємств та їх закріплення на ринку праці. Дане питання містить в собі багато проблем, які пов'язані з удосконаленням діяльності будь-якого підприємства та відіграє, як зазначалось вище, важливу роль в розвитку економічного сектору нашої країни. Капітальні інвестиції є базою для покращення матеріально-технічної складової, забезпечення інноваційного розвитку та підвищення конкурентоспроможності. Тільки за ефективного управління ресурсами підприємства можна досягати поставлених цілей, проте впродовж діяльності постає вимога інтегрованого підходу, мається на увазі не лише бухгалтерський облік, а й проєктний аналіз, який, у свою чергу, дає можливість оцінити доцільність та результативність інвестиційних рішень.

Втрата уваги до процесу обліку капітальних інвестицій та їх проєктного аналізу в подальшому може спричинити неефективне використання ресурсів, погіршення фінансового становища підприємства та втрату позицій на ринку. Ефективна організація обліку інвестицій та впровадження проєктного аналізу створюють основу для прийняття об'єктивних управлінських рішень, що сприятимуть стабільному розвитку підприємства.

Мета дослідження полягає у вивченні теоретичних і практичних складових обліку капітальних інвестицій та проєктного аналізу на підприємстві, тому перед виконанням поставленої мети було визначено кілька **завдань**, які допоможуть досягти її:

- аналіз основних понять капітальних інвестицій та проєктного аналізу;
- дослідження принципів організації обліку капітальних інвестицій;
- вивчення нормативно-правового регулювання у сфері капітального інвестування;

- розгляд процесу організації обліку капітальних інвестицій на підприємстві;
- аналіз методичних підходів до проєктного аналізу інвестицій;
- розгляд інтеграції даних бухгалтерського обліку в процес проєктного аналізу;
- аналіз інформаційного забезпечення проєктного аналізу капітальних інвестицій на підприємстві;
- оцінка ефективності використання ресурсів підприємства;
- розробка рекомендацій щодо вдосконалення методики обліку капітальних інвестицій та їх проєктного аналізу.

Об’єктом дослідження можна вважати систему обліку капітальних інвестицій та проєктного аналізу в діяльності ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ». Відповідно **предметом дослідження** виступають теоретичні, методологічні та практичні аспекти, пов’язані з організацією обліку та проєктного аналізу капітальних інвестицій.

Методи дослідження. У процесі виконання дипломної роботи використовувались різні методи дослідження такі, як: групування, порівняння, теоретичне узагальнення, абстрагування, які застосовувались для вивчення деталей діяльності підприємства. Також в процесі дослідження на підприємстві визначались основні проблеми обліку капітальних інвестицій та проєктного аналізу, а визначити ці проблеми вдалось за допомогою таких методик, як: дедукція, індукція, аналіз, синтез, спостереження та зіставлення. Попри це, для відображення результатів роботи застосовувались таблиці та графіки, тобто табличний та графічний методи, адже часто інформація сприймається краще у візуальному вигляді.

Наукова новизна роботи полягає у комплексному підході до вивчення організації обліку капітальних інвестицій та проєктного аналізу в умовах діяльності високотехнологічного підприємства ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ», що функціонує у сфері розробки та впровадження інноваційних безпілотних систем. На відміну від традиційних підходів, у

дослідженні зосереджено увагу не лише на облікових аспектах, а й на інтеграції даних бухгалтерського обліку у процеси проєктного аналізу, що дозволяє формувати більш повну інформаційну базу для прийняття інвестиційних рішень.

У роботі удосконалено методичні підходи до організації обліку капітальних інвестицій шляхом уточнення процедур документування, систематизації первинної інформації та обґрунтування механізму її використання при оцінці ефективності інвестиційних проєктів. Запропоновано нову структуру інформаційних потоків, що забезпечує узгодженість між обліковими даними та результатами проєктного аналізу, дозволяючи своєчасно виявляти відхилення та оцінювати ризики інвестиційної діяльності.

Наукової новизни набуло подальше обґрунтування моделі інтеграції бухгалтерського обліку та проєктного аналізу на підприємстві, яка орієнтована на особливості інноваційно-технологічного виробництва та передбачає застосування комбінованих методів оцінювання капітальних інвестицій. На основі дослідження сформовано підхід до удосконалення інформаційного забезпечення проєктного аналізу, що враховує специфіку матеріально-технічних ресурсів, циклу розробки технологічних рішень та високий рівень інвестиційних ризиків.

Після розробки алгоритму дослідження підіймалось питання практичної цінності даної роботи, а вона полягає в тому, що є можливість впровадження розроблених рекомендацій для удосконалення методів обліку капітальних інвестицій та їх проєктного аналізу, що сприятиме розробці якісної інформаційної бази для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, що у свою чергу також значно підвищить ефективність використання інвестиційних ресурсів та забезпечить постійний розвиток діяльності підприємства.

Вважається, що більшості компаній потрібно здійснювати комплексний аналіз не менш ніж 4 рази на рік, який включає в себе такі аналізи: фінансовий, стратегічний, операційний, інвестиційний та аналіз ризиків. Здійснюючи дану перевірку підприємство має можливість відслідковувати зміни в діяльності,

робити висновки та впливати на покращення результатів, що власне й надасть їм можливість бути конкурентоспроможними та можливість як закріплювати власні позиції, так і покращувати на ринку праці. Тому визначаючи загальну цінність даного дослідження, можна впевнено сказати, що дана робота дозволить покращити власні навички та визначити основні напрямки удосконалення для підприємства.

Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1. Визначення капітальних інвестицій та їх значення у діяльності підприємства

Ключові економічні категорії є основою для формування облікової та аналітичної системи підприємства. Чіткі та однозначні визначення забезпечують коректне трактування даних, уніфікацію підходів до їх обліку та можливість порівняльного аналізу. У сфері управління капітальними інвестиціями базові поняття використовуються для оцінки доцільності вкладень, планування ресурсів і формування обґрунтованих управлінських рішень.

У контексті інвестиційної діяльності особливе значення має точне визначення поняття «інвестиції». Під інвестиціями розуміють сукупність витрат, спрямованих на створення або придбання активів, які забезпечуватимуть економічну вигоду в майбутньому. Це можуть бути як матеріальні об'єкти (обладнання, технологічні системи), так і нематеріальні активи, пов'язані з розвитком інновацій та підвищенням конкурентоспроможності підприємства.

Інвестиція – це фінансове зобов'язання або покупка, спрямована на отримання доходу або збільшення вартості [11]. З фінансової точки зору інвестиції – це придбання товарів, які зараз не використовуються, але які будуть використані для створення багатства в майбутньому. З фінансової точки зору інвестиція – це грошове зобов'язання, яке передбачає очікування прибутку в майбутньому або вищої ціни пізніше [3].

У фінансовому розумінні інвестиції охоплюють придбання активів, здатних приносити дохід у майбутньому [8]. До них належать цінні папери, нерухомість, корпоративні права та інші ресурси, що мають потенціал зростання вартості. Інвестиційні операції можуть передбачати як надання

коштів у формі позики, що повертається з процентами, так і придбання активів з розрахунком на подальший продаж за вищою ціною. Залежно від характеру операцій та правових умов інвестиційні інструменти можуть підлягати різному регуляторному контролю.

Капітальні інвестиції становлять окремий напрям інвестиційної діяльності та передбачають витрати підприємства на придбання, створення або модернізацію необоротних активів. До таких вкладень належать інвестиції в основні засоби, технологічне обладнання, виробничі лінії, інфраструктурні об'єкти та інші ресурси, що забезпечують довгострокове функціонування підприємства. Капітальні вкладення формують основу матеріально-технічної бази та визначають потенціал подальшого економічного розвитку.

Визначення терміна «капітальні інвестиції» міститься у різних нормативно-правових актах, де він трактується залежно від цілей регулювання. Однак у загальному вигляді капітальні інвестиції розглядаються як стратегічні витрати, спрямовані на створення майбутніх економічних вигід через оновлення, розширення чи удосконалення виробничих активів.

Так, Закон України «Про інвестиційну діяльність» характеризує капітальні інвестиції, як капітальні вкладення в основні засоби, які використовуються на придбання, реконструкцію, технічне переобладнання основних засобів та очікуваний термін корисного використання більше одного року [21].

Згідно із Податковим кодексом України, господарська операція з придбання активів за якими нараховуватиметься знос, тобто відшкодування об'єкта, в майбутньому, тобто це не просто комплекс цінностей, які інвестували в компанію. Проте дане визначення, не повністю висвітлює поняття капітальних інвестицій, а саме те, що метою інвестування не є отримання економічної вигоди від придбання об'єкта [18].

Отож, капітальними інвестиціями вважається збільшення можливостей наявних основних фондів невиробничого призначення та виробничого, а також їх модернізація. Проте варто пам'ятати, що такі витрати, як капітальний ремонт

споруд та інших типів основних фондів до капітальних вкладень не відносяться, тому дані витрати до інвестиційних не відносяться.

Капітальні інвестиції поділяються за певними критеріями, які дозволяються детальніше розглянути саме поняття капітальних інвестицій, тому потрібно розглянути їх класифікацію, яка допоможе забезпечити їх ефективне управління. Попри це класифікаційні ознаки дають можливість надати чітку та потрібну інформацію для користувачів у звітності, яка в подальшому має прямий вплив на прийняття управлінських рішення та швидке реагування на виявлені проблеми.

Класифікацію капітальних інвестицій можна згрупувати за основними п'ятьма ознаками, а саме:

1. За місцем їх здійснення: внутрішні та зовнішні. Внутрішні капітальні інвестиції зосереджуються всередині національної економіки та спрямовуються на розвиток вітчизняних підприємств [14]. На відміну від них, зовнішні інвестиції пов'язані з вкладенням капіталу у проекти за межами країни, що можуть бути як приватними, так і державними [7]. У міжнародній практиці виділяють два основні типи зовнішніх інвестицій: прямі та портфельні. Прямі інвестиції передбачають суттєву частку участі інвестора в капіталі зарубіжного підприємства (як правило, від 10 % і більше) та його вплив на управління. Портфельні інвестиції, навпаки, пов'язані з короткостроковою або пасивною участю й обмежуються придбанням цінних паперів у незначному обсязі.

2. За економічною природою активів капітальні інвестиції поділяються на фінансові, реальні та інтелектуальні. Фінансові інвестиції охоплюють вкладення в цінні папери та інші інструменти фінансового ринку з метою одержання доходу. Реальні інвестиції пов'язані з придбанням або створенням матеріальних ресурсів, що забезпечують виробничий процес підприємства: обладнання, технічних систем, будівель, транспортних засобів. Вони формують матеріально-технічну базу та напряду впливають на економічний потенціал підприємства. Інтелектуальні інвестиції включають

витрати на науково-дослідні роботи, підготовку кадрів, придбання ліцензій, патентів, програмного забезпечення, ноу-хау та інших нематеріальних активів, які забезпечують інноваційний розвиток [37].

3. За функціональним призначенням капітальні інвестиції поділяють на: валові та чисті. Валові інвестиції включають загальну суму вкладень на відтворення та оновлення активів, у тому числі на компенсацію зносу. Чисті інвестиції відображають витрати, що спрямовуються виключно на розширення виробничого потенціалу підприємства, тобто перевищують суму амортизаційних відрахувань. Таким чином, чисті інвестиції є індикатором реального приросту капіталу.

4. В залежності від інвесторів капітальні інвестиції поділяються на приватні, державні та змішані. Приватні здійснюються фізичними особами або недержавними підприємствами; державні фінансуються органами влади й орієнтовані на розвиток стратегічних секторів економіки; змішані поєднують ресурси приватного і державного капіталу, а також участь іноземних інвесторів.

5. За рівнем ризику, що є важливою основою для проектного аналізу капітальних інвестицій. Безризикові інвестиції характеризуються гарантованим отриманням прибутку та відсутністю ймовірності втрати вкладених коштів. Низькоризикові проекти мають мінімальні відхилення від прогнозованого результату та нижчий ризик порівняно із середньоринковим. Помірні інвестиції відповідають середньому рівню ризику, характерному для ринку. Високоризикові вкладення передбачають значні коливання доходності та можливі втрати капіталу, але водночас мають потенціал отримання високих доходів. Найбільш ризикову категорію становлять спекулятивні інвестиції, орієнтовані на максимізацію короткострокового прибутку та пов'язані з істотною волатильністю [9].

Таким чином, класифікація капітальних інвестицій дозволяє систематизувати інформацію про об'єкти вкладень, рівень ризиковості, джерела фінансування та цільове призначення активів. Це створює основу для

коректного облікового відображення, підвищує якість проектного аналізу та сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень.

До складу капітальних інвестицій відносять витрати, що спрямовуються на створення, реконструкцію, модернізацію або відновлення необоротних активів. Це включає фінансування будівництва нових об'єктів, оновлення виробничих потужностей, розширення інфраструктури чи проведення реставраційних робіт. Взаємозв'язок між життєвим циклом основних засобів та характером капітальних вкладень, що демонструє, на яких етапах розвитку активів виникає потреба у відповідних інвестиційних рішеннях наведено на рис. 1.1.

Рис. 1.1 Взаємозв'язок життєвого циклу основних фондів із капітальними інвестиціями

Джерело: сформовано автором на основі [26].

Отже, чітке розуміння основних понять та визначень капітальних інвестицій, а також належне планування дозволяє досягати стратегічних цілей, забезпечуючи фінансову стабільність та довгостроковий успіх в умовах динамічного ринкового середовища. Також не менш важливим є розуміння та правильне управління та облік капітальних інвестицій на підприємстві, що

дозволить, перш за все, виявляти проблеми на ранній стадії та вчасно приймати рішення для їх вирішення.

1.2. Фундаментальні принципи обліку та аналізу капітальних інвестицій

Сучасний бізнес орієнтований на постійне зростання, підвищення ефективності та адаптацію до мінливих ринкових умов. Варто розуміти, що завдяки розвитку технологій відбуваються зміни в діяльності бізнес-сфери і вміння вчасно реагувати на дані аномалії надає перевагу власній справі виходити на новий рівень та досягати успіху.

Протягом ведення діяльності бізнесу, будь-якої сфери, підприємці часто стають жертвами власної непрофесійності та втрати уваги до постійного аналізу власної справи. У свою чергу конкуренти завжди можуть скористатись даною перевагою та закріпити свої позиції на ринку праці, вчасно прийнявши те, чи інше рішення. Варто пам'ятати, що тільки за прийняття правильно обдуманих рішень та, що не менш важливо, швидкій реакції на проблему відбувається випередження конкурентів, що робить ваше підприємство конкурентоспроможним.

В наш час здійснювати прийняття рішень не можливо без якісного аналізу процесів, які відбуваються впродовж життєвого циклу підприємства. Кожен елемент є важливим, адже якщо розглянути їх детальніше можна зрозуміти, що вони тісно пов'язані та працюють, як один механізм, тому якщо виникає проблема на одному етапі, то й інші, відповідно, можуть дати збій в системі. Тому аналіз діяльності підприємства варто здійснювати згідно встановлених норм, принципів, які несуть за собою велику кількість різних підходів, методів та методик.

Повертаючись до основної мети вивчення теоретичних та практичних складових обліку та аналізу капітальних інвестицій, потрібно зазначити, що фундаментальні принципи їх обліку та аналізу є теоретичною основою для ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства в умовах динамічного розвитку бізнесу, адже, як зазначалось, в наш час бізнес

орієнтований на постійне зростання. Саме тому якісний облік та глибокий аналіз фінансової діяльності є невід’ємними компонентами успіху вашої справи.

Облік та аналіз капітальних інвестицій дозволяють підприємствам приймати обґрунтовані рішення щодо алокації ресурсів, оцінювати ефективність інвестиційних проєктів, виявляти потенційні ризики та розробляти стратегії для досягнення поставлених цілей. Глибоке розуміння цих принципів допомагає підприємствам оптимізувати свої операційні процеси, підвищити конкурентоспроможність та забезпечити стабільний розвиток у довгостроковій перспективі.

Облік, загалом як система інформації, забезпечує достовірне відображення господарських операцій, пов’язаних з інвестуванням коштів в основні засоби та інші довгострокові активи. Аналіз же дозволяє цю інформацію опрацювати належним чином та оцінити ефективність використання цих активів, а також прийняти доцільні управлінські рішення для забезпечення розвитку підприємства.

Правильна організація обліку капітальних інвестицій базується на дотриманні загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку, які забезпечують порівнянність, достовірність і послідовність облікової інформації. Саме принципи обліку визначають підхід до відображення витрат на створення, модернізацію та відновлення необоротних активів та формують єдині правила для всіх господарських операцій, пов’язаних із капітальними вкладеннями, а саме:

1. Принцип нарахування. Операції з капітальними інвестиціями відображаються в тому періоді, коли вони здійснені, а не коли відбулася оплата. Наприклад, якщо підприємство отримало обладнання у грудні, а оплата буде в січні, витрати на капітальні інвестиції визнаються у грудні. Це забезпечує коректний розрахунок первісної вартості активів.

2. Принцип послідовності. Підприємство повинно застосовувати однакову облікову політику щодо капітальних інвестицій з періоду в період

(метод оцінки, підхід до класифікації витрат, порядок документування). Завдяки цьому порівнюються темпи оновлення основних засобів та динаміка інвестиційної активності.

3. Принцип об'єктивності. Усі витрати на капітальні інвестиції повинні бути підтверджені первинними документами (акти виконаних робіт, накладні, договори, кошториси). Це унеможлиблює завищення чи заниження вартості активів.

4. Принцип повноти. В обліку мають бути відображені всі операції, що стосуються створення або модернізації необоротних активів: транспортні витрати, витрати на монтаж, проектні роботи, супутні послуги. Невідображення будь-якої статті призводить до неправильного формування первісної вартості об'єкта.

5. Принцип безперервності діяльності. Облік капітальних інвестицій ведеться виходячи з припущення, що підприємство продовжить свою діяльність у майбутньому. Це впливає на планування інвестиційних циклів, строків корисного використання активів та прийняття довгострокових інвестиційних рішень.

6. Принцип превалювання сутності над формою. При обліку капітальних інвестицій важливо враховувати економічну сутність операції. Наприклад, об'єкт, отриманий у фінансовий лізинг, по суті є активом підприємства, хоча юридично він може йому не належати. Тому його відображають у складі необоротних активів.

7. Принцип єдиного грошового вимірника. Усі інвестиції, незалежно від їх характеру (будівництво, обладнання, програмне забезпечення), оцінюються у грошовому вираженні. Це дозволяє узагальнювати та порівнювати витрати за різними інвестиційними напрямками та розраховувати ефективність проєктів.

8. Принцип періодичності. Фінансова інформація, включно з даними про капітальні інвестиції, узагальнюється за певні звітні періоди. Це дає змогу

оцінювати інвестиційну активність і динаміку оновлення основних засобів, проводити міжперіодний порівняльний аналіз.

9. Принцип обачності. Первісна вартість капітальних інвестицій не повинна бути завищена. Підприємство не може визнавати нереалізовані вигоди, а всі можливі втрати (наприклад, на демонтаж чи коригування проекту) повинні враховуватися. Це особливо важливо при будівельно-монтажних роботах та модернізації.

10. Принцип автономності. Капітальні інвестиції обліковуються окремо від інвестицій власників, тобто вкладення в необоротні активи підприємства не можна змішувати з особистими активами засновників або іншими зовнішніми джерелами фінансування. Це забезпечує чіткість формування вартості активів та прозорість інвестиційної діяльності.

Чітке дотримання принципів обліку капітальних інвестицій надасть можливість надати достовірну, а головне перевірену та обґрунтовану інформацію, яка пізніше аналізуватиметься та впливатиме на прийняття рішень. Облік капітальних інвестицій також пов'язаний із довгостроковим характером цих вкладень та їх впливом на майбутню діяльність підприємства.

Виділяються такі основні особливості обліку капітальних інвестицій на підприємстві:

- капіталізація витрат, тобто витрати пов'язані з придбанням або створенням основних засобів, капіталізуються, а саме включаються до вартості об'єкта;
- амортизація, коли основні засоби зношуються протягом терміну їх корисного використання, тому їх вартість поступово переноситься на собівартість продукції у вигляді амортизаційних відрахувань;
- переоцінка: в деяких випадках основні засоби можуть переоцінюватися для відображення змін їх ринкової вартості.

Облік капітальних інвестицій дозволяє підприємству також здійснювати контроль за використанням інвестиційних коштів, попри це оцінювати

ефективність інвестиційних проєктів та приймати обґрунтовані рішення щодо подальшого розвитку підприємства.

Здійснюючи облік, пізніше потрібно провести аналіз отриманих даних із звітності та балансу, тому процес аналізу на підприємстві відіграє ключову роль в досягненні поставлених цілей, адже допомагає визначати слабкі ланки бізнесу. Тому аналіз капітальних інвестицій часто називають систематичним процесом вивчення інформації про інвестиції з метою оцінки їх ефективності та виявлення резервів підвищення прибутковості. Аналіз дозволяє знайти відповіді на безліч запитань, які можуть виникати на підприємстві під час здійснення діяльності, а саме:

- чи досягнуті заплановані результати від інвестицій?
- які фактори впливають на ефективність інвестицій?
- які заходи потрібно вжити для підвищення ефективності інвестицій?

Аналіз капітальних інвестицій це також у комплекс заходів, які спрямовані на оцінку використання інвестиційних ресурсів підприємства та у свою чергу дозволяє приймати обґрунтовані рішення щодо вибору інвестиційних проєктів і здійснювати контроль їх реалізації.

Види аналізу капітальних інвестицій на підприємствах виділено на рис. 1.1.

За часом проведення	• Поточний • Перспективний
За глибиною дослідження	• Експрес-аналіз • Детальний аналіз
За об'ємом аналізу	• Аналіз окремого проекту • Аналіз діяльності в цілому
За метою аналізу	• Фінансовий аналіз • Економічний аналіз • Соціальний аналіз • Екологічний аналіз

Рис.1.1. Види аналізу капітальних інвестицій підприємства

Джерело: самостійна розробка автора на основі [22].

Розглянемо детальніше ці види аналізу капітальних інвестицій, які класифікують за різними критеріями:

1. За часом проведення виділяють два види аналізу – поточний та перспективний. Перший здійснюється після завершення інвестиційного проекту на основі фактичних даних бухгалтерської звітності. Він дозволяє оцінити ефективність вже реалізованих інвестицій та виявити резерви для покращення результатів у майбутньому. Останній, у свою чергу, проводиться до початку реалізації інвестиційного проекту на основі прогнозних даних. Його метою є оцінка доцільності інвестування в той чи інший проєкт та вибір оптимального варіанту.

2. Експрес-аналіз та детальний аналіз відносяться до видів за глибиною дослідження, де експрес-аналіз передбачає швидку оцінку основних показників ефективності інвестиційного проєкту, а детальний аналіз передбачає глибоке дослідження всіх аспектів інвестиційного проєкту, включаючи фінансовий, економічний, соціальний та екологічний аспекти.

3. За об'єктом аналізу виділяють такі підвиди: аналіз окремого інвестиційного проєкту, де проводиться оцінка ефективності кожного проєкту

окремо та їх порівняння; аналіз інвестиційної діяльності в цілому, що дозволяє оцінити загальну ефективність інвестиційної політики підприємства та виявити тенденції розвитку.

4. Остання класифікація стосується того, з якою метою проводиться даний аналіз, тому варто визначити основні з них, а саме:

- фінансовий аналіз – оцінка фінансових результатів інвестиційних проєктів (рентабельність, прибутковість, термін окупності);
- економічний аналіз, який оцінює вплив інвестиційних проєктів на економіку підприємства та країни в цілому;
- соціальний аналіз – оцінка соціальних наслідків;
- екологічний аналіз, де здійснюється оцінка впливу на навколишнє середовище.

Аналіз капітальних інвестицій здійснюється відповідними методами, які можна поділити на групи:

1. Абсолютні показники, які характеризують обсяг інвестицій у фізичних або вартісних одиницях (сума інвестицій, вартість основних засобів, обсяг виробництва).

2. Відносні показники: характеризують відношення різних показників і дозволяють оцінити ефективність інвестицій (рентабельність, період окупності).

3. Дисконтовані показники, де враховується часова вартість грошей і дозволяється оцінка ефективності довгострокових інвестиційних проєктів (чистий дохід, внутрішня норма рентабельності, індекс прибутковості).

В процесі обліку та аналізу капітальних інвестицій також свою роль відіграють фактори ризику, які є невід'ємною частиною будь-якого інвестиційного проєкту. Тому важливо ідентифікувати та оцінити можливі ризики, розробити заходи щодо їх управління та мінімізації їх негативного впливу і саме з цим можуть допомогти сучасні інформаційні технології. Спеціалізоване програмне забезпечення дозволяє автоматизувати процеси збору,

обробки та аналізу даних, а також використовувати складні математичні моделі для прогнозування та прийняття рішень.

Отже, облік і аналіз капітальних інвестицій становлять єдину інтегровану систему, що забезпечує ефективне планування, контроль та оцінку результативності інвестиційної діяльності підприємства. Дотримання фундаментальних принципів обліку гарантує достовірність формування первісної вартості активів, прозорість інвестиційних потоків та коректність подальших аналітичних розрахунків. У свою чергу системний аналіз дає можливість оцінити вплив інвестицій на фінансові результати, визначити найбільш перспективні напрями розвитку, виявити ризики та оптимізувати інвестиційну політику. Поєднання методологічних принципів, сучасних аналітичних підходів та інформаційних технологій створює підґрунтя для прийняття обґрунтованих управлінських рішень і забезпечує довгострокову економічну стійкість підприємства в умовах динамічного ринкового середовища.

1.3. Нормативно-правове регулювання обліку капітальних вкладень

Сучасні умови ведення підприємницької діяльності вимагає розуміння нормативно-правової бази. Забезпечуючи стабільний розвиток та доступність до фінансових операцій на підприємстві, нормативно-правове регулювання відіграє важливу роль в життєвому циклі капітальних вкладень. Використання капіталу в діяльності супроводжується дотриманням умов, законодавчих актів та наказів, стандартів та правил. Нормативно-правове регулювання на підприємстві видиме тим, що встановлюють певні обмеження стосовно здійснення обліку та аналізу залучення інвестицій.

Реалізація фінансових операцій, таких як укладання договорів, залучення кредитних ресурсів та здійснення купівлі-продажу активів, пов'язана з дотриманням численних правових норм. Глибоке розуміння цих нормативних

вимог є необхідною умовою для стабільного розвитку підприємств у сучасних економічних умовах.

Капітальне інвестування на підприємстві має певні особливості та класифікацію, яка включає в себе набір нормативно-правових документів. Дану класифікацію нормативного-правового регулювання наведено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

**Класифікація нормативно-правового регулювання обліку та аналізу
капітальних інвестицій**

Рівень	Нормативно-правові акти
1 рівень	Податковий кодекс України
2 рівень	ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», ЗУ «Про інвестиційну діяльність»
3 рівень	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», НП(С)БО 7 «Основні засоби» [], НП(С)БО 8 «Нематеріальні активи» тощо
4 рівень	«План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій», «Інструкція до застосування Плану рахунків з бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій», Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності.
5 рівень	Внутрішні документи на підприємстві для регулювання аналізу та обліку

Джерело: узагальнено автором.

Норми Податкового кодексу України регулюють порядок оподаткування доходів, отриманих від реалізації капітальних вкладень, зокрема визначає ставки податку на прибуток для таких операцій. Забезпечуючи фінансову стабільність країни, Податковий кодекс України детально регламентує порядок оподаткування доходів, отриманих від іноземних інвестицій. Цей документ визначає податкові ставки, як зазначалось раніше, умови звітності та інші вимоги, які необхідні для ефективного управління потоками іноземного капіталу та загалом процесів здійснених відносно капітальних інвестицій на підприємстві [29].

Основна мета Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» полягає в забезпеченні достовірного відображення капітальних інвестицій у бухгалтерському обліку підприємств та подання повної та

достовірної фінансової звітності, що відповідає загальноприйнятим принципам бухгалтерського обліку [34].

Даний закон детально регламентує облік капітальних витрат, зокрема, витрат на придбання, вдосконалення та створення основних засобів. Окрім того, законодавство визначає порядок нарахування амортизації та відображення капітальних активів у фінансовій звітності, що дозволяє отримати достовірну інформацію про вартість активів підприємства та оцінити його фінансовий стан.

Інвестиційна діяльність є невід'ємною частиною сучасного економічного життя, адже передбачає вкладення коштів у різноманітні активи з метою отримання прибутку в майбутньому. На сьогоднішній момент інвестування стало доступнішим широкому колу осіб завдяки розвитку фінансових ринків та появі різноманітних інвестиційних інструментів та новітнім технологіям.

Спираючись на інформацію, яка зазначена в таблиці, фінансову звітність, як незамінний інструмент на підприємстві, також потрібно регулювати та проводити всі операції згідно встановлених вимог та принципів, адже саме так вона буде правильною та зможе цілком відобразити ситуацію в діяльності. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» є саме тим документом, який встановлює ці вимоги та принципи щодо складання фінансової звітності підприємств в Україні, а також цей стандарт регулює облік капітальних інвестицій на підприємстві [5].

Згідно національних стандартів, облік капітальних інвестицій передбачає детальне відображення всіх фінансових операцій, які пов'язані з придбанням, використанням та продажем основних засобів, що дозволяє підприємствам точно відстежувати витрати на інвестиційні проєкти та відображати їх у фінансовій звітності згідно чинного законодавства.

НП(С)БО 7 «Основні засоби» відіграє ключову роль у формуванні фінансової звітності підприємства, адже забезпечує єдиний підхід до обліку та оцінки основних засобів, тобто довгострокових матеріальних активів, які використовуються в діяльності підприємства. Даний стандарт також відображає

та визначає, які активи можуть бути віднесені до основних засобів, як їх слід оцінювати та, власне, як відображати у фінансовій звітності [31].

Дивлячись на капітальні інвестиції, варто сказати, що НП(С)БО 7 «Основні засоби» детально регламентує облік таких інвестицій, як: придбання довгострокових матеріальних активів, таких як будівлі, обладнання та транспортні засоби, що є важливою складовою більшості підприємств. Воно визначає, коли актив може бути визнаний як основний засіб, як розподілити його вартість протягом строку корисного використання та, відповідно, як відобразити його в звітності [41].

НП(С)БО 8 «Нематеріальні активи» також є важливою складовою під час проведення обліку та складання фінансової звітності, адже саме він розкриває основні правила обліку та оцінки нематеріальних активів – активів, які не мають фізичної форми, але мають значну вартість для підприємства такі, як ноу-хау або ж патенти[У свою чергу, визначає як обліковувати інвестиції в нематеріальні активи, а саме розробку нових технологій або придбання ліцензій, що є складовою стратегій багатьох підприємств. Завдяки стандартам, встановлюються основні критерії визнання нематеріальних активів, правила їхньої оцінки та розподілу вартості протягом строку використання [2].

«План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» [17] та «Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» [9] свого роду є підказкою для бухгалтерів, а саме вказівником того, як правильно класифікувати та відображати в обліку всі фінансові операції підприємства. Від мізерних покупок до будівництва нових споруд – кожна діяльність знаходить своє відображення в цьому плані. Якщо говорити про управління, то цей план не просто набір цифр і назв, а є важливим інструментом для управління підприємством. Систематизація всієї фінансової інформації, відстеження руху коштів та оцінка ефективності різних видів діяльності – операції, які надає можливість реалізовувати План рахунків бухгалтерського обліку на

підприємстві. Попри це, в ньому передбачені конкретні рахунки для обліку капітальних інвестицій, тобто витрат на придбання та створення основних засобів та нематеріальних активів, які використовуються підприємством протягом багатьох років діяльності.

Четвертий рівень класифікації нормативно-правового регулювання обліку та аналізу капітальних інвестицій включає в себе Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності [19]. Дані рекомендації можна розглядати, як детальний посібник, який допомагає підприємствам правильно відображати в своїй звітності інформацію про капітальні інвестиції. Цей документ визначає точні критерії класифікації, оцінки та розкриття даних про придбання, будівництво та модернізацію основних засобів. Завдяки рекомендаціям, фінансова звітність різних підприємств стає більш порівнянною та зрозумілою для користувачів. Попри це дані рекомендації містять конкретні приклади та пояснення, які допомагають бухгалтерам правильно класифікувати та оцінювати капітальні інвестиції, тому виконавець має змогу надати більш точну та прозору інформацію користувачам.

П'ятий рівень регулювання охоплює внутрішні нормативні документи підприємства, які деталізують та конкретизують порядок ведення обліку й здійснення аналітичних процедур відповідно до специфіки його діяльності. До таких документів належать: облікова політика підприємства, положення про внутрішній контроль, регламенти щодо документування капітальних інвестицій, інструкції з обліку необоротних активів, графіки документообігу, внутрішні стандарти аналізу інвестиційних проєктів та технологічні карти процесів. Організація обліку капітальних інвестицій на підприємстві ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» здійснюється відповідно до практики ведення бухгалтерського обліку та внутрішніх регламентів підприємства.

На підприємстві не затверджено окремого наказу або положення про облікову політику, тому облік ведеться на основі загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку, вимог Податкового кодексу України та інших нормативних документів. Ці документи встановлюють правила класифікації

витрат, порядок формування первісної вартості активів, процедури узгодження інвестиційних рішень, вимоги до підтвердження витрат, методи оцінки ефективності інвестиційних проєктів та відповідальність посадових осіб. Через систему внутрішніх нормативів підприємство забезпечує узгодженість дій підрозділів, прозорість облікових процедур, своєчасність отримання інформації та її придатність для управлінського аналізу.

Внутрішні документи є основою для адаптації загальнодержавних норм до реальних умов роботи підприємства, а також сприяють підвищенню якості управління капітальними інвестиціями, мінімізації ризиків і забезпеченню достовірності фінансових даних.

Отже, сукупність законів, постанов та інших нормативних документів, що регулюють інвестиційну діяльність, формує чіткі правила гри на фінансовому ринку. Ці правила визначають, як здійснювати інвестиції, які права мають інвестори, і як захистити їх від ризиків, що є дуже важливим в наш час. Завдяки цьому, інвестиційна діяльність стає передбачуваною та безпечнішою, що сприяє розвитку економіки. Загалом, нормативно-правове регулювання в сфері інвестицій служить своєрідним щитом, який захищає інвесторів та інвестиційну діяльність від випадків шахрайства та недобросовісної конкуренції, а закони та підзаконні акти встановлюють вимоги до учасників ринку та відповідальність за будь-які порушення. Тому нормативно-правове регулювання є необхідним для здійснення діяльності підприємства в тому числі здійснення операцій з інвестування.

Висновки до розділу 1

Спираючись на результати дослідження, яке було проведено в розділі 1, можемо зробити наступні висновки:

1) Капітальні інвестиції є рушієм в розвитку кожного підприємства. Вони надають можливість вдосконалювати та налагоджувати процеси виробництва, відкривати та впроваджувати нові технології в діяльність

підприємства, знаходити нові рішення в асортименті товарів та послуг, а також головне – виходити на нові ринки. Саме інвестиції впливають прямо на ефективність виробництва, розвитку конкуренції та конкурентоспроможності підприємства та його фінансову та загалом стійкість до змін в бізнес-сфері. Проте, не зважаючи на всі переваги, які надає інвестування, воно несе за собою й ризики, тому для успішного розвитку власної справи, потрібно на постійній основі здійснювати аналіз та оцінювати кожен деталь інвестиційного проєкту.

2) Здійснення інвестиційної діяльності та обліку капітальних інвестицій вимагає дотримання певних принципів, які надають можливість забезпечити систематичний запис, оцінку та контроль за використанням коштів, які застосовуються для купівлі, створення або оновлення основних засобів підприємства. Вони гарантують чіткість та прозорість фінансової звітності, що дозволяє підвищити довіру інвесторів та залучити додаткові кошти, а також дозволяє приймати ефективні рішення.

3) Вдалось визначити основні аспекти нормативно-правового врегулювання і зрозуміти, що даний інструмент є дуже важливим під час ведення діяльності. Саме завдяки дотриманню встановленим правилам та вимогам щодо здійснення обліку капітальних інвестицій, можна досягти покращення результатів діяльності підприємства та, що не менш головне, уникнути відповідальності за помилки. Ці норми та правила забезпечують єдиний підхід до обліку капітальних інвестицій та сприяють порівнянності фінансової звітності різних підприємств, а також підвищують рівень її достовірності. Дотримання цих норм надає можливість забезпечити захист інтересів інвесторів, кредиторів та інших користувачів фінансової звітності.

РОЗДІЛ 2.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ»

2.1 Організація обліку капітальних інвестицій підприємства

У сучасних умовах ведення бізнесу організація обліку капітальних інвестицій виступає важливою складовою стратегічного управління підприємством. Вкладення в капітальні активи охоплюють значні фінансові ресурси, що спрямовуються на розширення та модернізацію діяльності компанії. Від належного ведення обліку таких інвестицій значною мірою залежить ефективність прийняття довгострокових управлінських рішень.

У реаліях постійної ринкової динаміки та високої конкуренції все більше підприємств усвідомлюють критичну роль чітко налагодженого обліку капітальних витрат. Це потребує не лише максимальної точності у фіксуванні даних, а й дотримання чинних нормативів і стандартів обліку. Процес організації такого обліку є досить складним і потребує кваліфікованого підходу як з боку бухгалтерської служби, так і управлінського складу підприємства.

Аналіз організаційних і методичних аспектів бухгалтерського обліку проводився на прикладі діяльності ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ». Це підприємство спеціалізується на розробці та виготовленні літальних апаратів повітряного і космічного призначення, а також супутнього обладнання. Враховуючи високий рівень складності і відповідальності в цій галузі, надзвичайно важливим є впровадження ефективної системи обліку та контролю, що дозволить раціонально використовувати ресурси та підтримувати стабільність фінансових показників компанії.

На підприємстві ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» бухгалтерський облік виконує низку важливих функцій, серед яких:

- забезпечення відповідності облікової діяльності вимогам чинного законодавства;

- ведення обліку, аналіз та перевірка даних про господарські операції;
- моніторинг виконання виробничих планів щодо обсягів та якості продукції;
- контроль за збереженням активів компанії;
- виявлення наявних резервів підприємства;
- контроль за нарахуванням та виплатою заробітної плати;
- облік і аналіз фінансових потоків та їх ефективного використання;
- оцінка рівня прибутковості виробництва;
- пошук шляхів збільшення обсягів виробництва;
- забезпечення оформлення всієї первинної документації;
- формування ефективної облікової політики на підприємстві.

Інформація про капітальні інвестиції на підприємстві формується у процесі роботи бухгалтерської служби. Під час аналізу організаційних особливостей було з'ясовано, що облікові працівники здійснюють операції, пов'язані з реалізацією інвестиційних проектів як із залученням підрядників, так і власними силами. Крім того, вони контролюють цільове використання фінансових ресурсів та матеріалів, беруть участь у проведенні інвентаризації та документують її результати, а також складають статистичну та фінансову звітність.

Вивчення практики на ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» засвідчило, що облік на підприємстві здійснюється безперервно від моменту його заснування до моменту припинення діяльності, відповідно до чинних норм. Організація бухгалтерського обліку належить до сфери відповідальності власника підприємства, згідно з положеннями законодавства та положеннями статутних документів.

ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» самостійно визначило підхід до організації та ведення бухгалтерського обліку, зокрема ввело до штатного розпису посаду бухгалтера для забезпечення повноцінного облікового процесу.

У межах чинного законодавства підприємству надано право самостійно:

- формувати власну облікову політику;
- обирати форму бухгалтерського обліку як систему ведення регістрів, способів реєстрації та узагальнення облікової інформації з урахуванням законодавчих вимог, специфіки діяльності та технологічного процесу обробки даних;
- розробляти систему управлінського обліку, форми внутрішньої звітності й контролю за господарськими операціями, а також визначати коло осіб, уповноважених на підписання бухгалтерських документів;
- затверджувати правила документообігу та технологічні аспекти обробки облікової інформації, а також створювати додаткову систему аналітичного обліку з відповідними рахунками та реєстрами.

У разі внесення змін до облікової політики, які суттєво впливають на показники поточного чи майбутніх звітних періодів, підприємство повинно зафіксувати такі зміни з обґрунтуванням причин та із зазначенням їх впливу на відповідні статті звітності. Не менш значущою складовою є технічна організація облікового процесу, яка дозволяє своєчасно формувати повну, точну й актуальну фінансову інформацію.

Таким чином, облікова політика є набором узгоджених принципів, методик та процедур, на яких ґрунтується підготовка фінансової звітності. Для ефективного впровадження системи обліку на підприємстві необхідно дотримуватись кількох ключових підходів, зокрема:

- здійснення попереднього аналізу виробничої структури, її специфіки та технологічного процесу;
- вивчення організаційної структури підприємства, умов функціонування його виробничих та допоміжних підрозділів, а також механізмів постачання й збуту з метою належного відображення господарських операцій;
- визначення характеру взаємодії між структурними підрозділами та бухгалтерською службою;

— встановлення порядку оформлення первинної документації, організації документообігу, ведення обліку в межах системи синтетичних і аналітичних рахунків, методів калькулювання виробничих витрат та способів узагальнення інформації у звітності.

Підприємство ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» здійснює діяльність у межах спрощеної системи оподаткування (3-тя група єдиного податку зі ставкою 5 %) та одночасно зареєстроване як платник податку на додану вартість (ПДВ). Такий режим оподаткування спрощує ведення бухгалтерського та податкового обліку, однак вимагає дотримання встановлених законодавством критеріїв щодо обсягу доходу, кількості працівників та переліку дозволених видів діяльності.

Такий підхід істотно полегшує бухгалтерський облік для підприємства, хоча водночас встановлює певні обмеження – зокрема щодо переліку дозволених видів діяльності, граничного обсягу річного доходу та максимальної кількості працівників. Ця система є особливо зручною для представників малого бізнесу, що зумовлює її широке застосування. Основною податковою складовою виступає єдиний податок, який сплачується до бюджету за місцем реєстрації підприємства.

У контексті обліку капітальних інвестицій на підприємстві ведення бухгалтерської документації здійснюється на основі первинних документів. Зокрема, акт приймання-передачі основних засобів застосовується для зарахування об'єктів на баланс підприємства, введення їх в експлуатацію, переміщення всередині підприємства, передання між підрозділами або списання з балансу у випадку реалізації чи передання іншим юридичним особам.

Акт приймання-здачі об'єктів, що пройшли ремонт, модернізацію чи реконструкцію, оформлюється для документального підтвердження завершених робіт та повернення активів у виробничий процес.

Інвентарні картки ведуться як для окремих об'єктів основних засобів, так і для однотипних груп активів, які були введені в експлуатацію в межах одного

звітнього періоду. Вони містять детальну інформацію про технічні характеристики, призначення та вартісну оцінку об'єктів, що забезпечує прозорість і точність обліку.

В рамках організації аналітичного обліку основних засобів у ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» здійснюється реєстрація всіх інвентарних карток та відкриваються окремі облікові картки для детального фіксування кожного об'єкта основних засобів. Ці картки забезпечують систематизований підхід до обліку, дозволяючи оперативно відстежувати стан і рух активів.

Картка обліку руху основних засобів використовується у випадках ручного ведення обліку – вона фіксує зміну місцезнаходження чи стану об'єктів, згрупованих за класифікаційними ознаками. Такий підхід дає змогу структурувати облікову інформацію й полегшує її аналіз.

Інвентарні списки основних засобів ведуться за місцем їх експлуатації, що дозволяє точно визначити відповідальних осіб за збереження та використання кожного об'єкта. Це, своєю чергою, підвищує контроль за матеріальними ресурсами підприємства.

Для документального оформлення видачі матеріальних ресурсів, що регулярно використовуються у виробничих процесах, підприємство застосовує лімітно-забірні карти. Ці документи дають змогу дотримуватись установлених норм витрат матеріалів, сприяючи економному використанню ресурсів.

Капітальні інвестиції, здійснювані підприємством, поділяються на кілька основних груп відповідно до характеру об'єктів інвестування:

Інвестиції в основні засоби – охоплюють фінансування придбання або модернізації земельних ділянок, будівель, споруд, машин, обладнання та інших елементів основного фонду.

Інвестиції в інші необоротні матеріальні активи – включають витрати на малоцінні довгострокові активи, інвентарну тару та інші засоби, які мають тривалий строк служби, але не належать до основних засобів.

Інвестиції в нематеріальні активи – охоплюють витрати на придбання чи створення прав користування майном, об’єктів інтелектуальної власності, а також інвестиції в незавершені нематеріальні активи.

Таким чином, ключовими функціями бухгалтерського обліку капітальних інвестицій у діяльності ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» є:

- точне та своєчасне відображення витрат, пов’язаних із виконанням монтажних робіт і фінансуванням капіталовкладень, спрямованих на придбання або створення нових необоротних матеріальних і нематеріальних активів, зокрема інноваційного характеру;

- формування обґрунтованої вартісної оцінки об’єктів інвестування, що дозволяє забезпечити реальне відображення вартості активів у фінансовій звітності;

- облік витрат на незавершене будівництво, який забезпечує коректне відображення інвестиційних проектів на різних етапах реалізації.

Загалом, організацію обліку капітальних інвестицій у ТОВ “МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ” можна представити за допомогою наступного рис. 2.1.

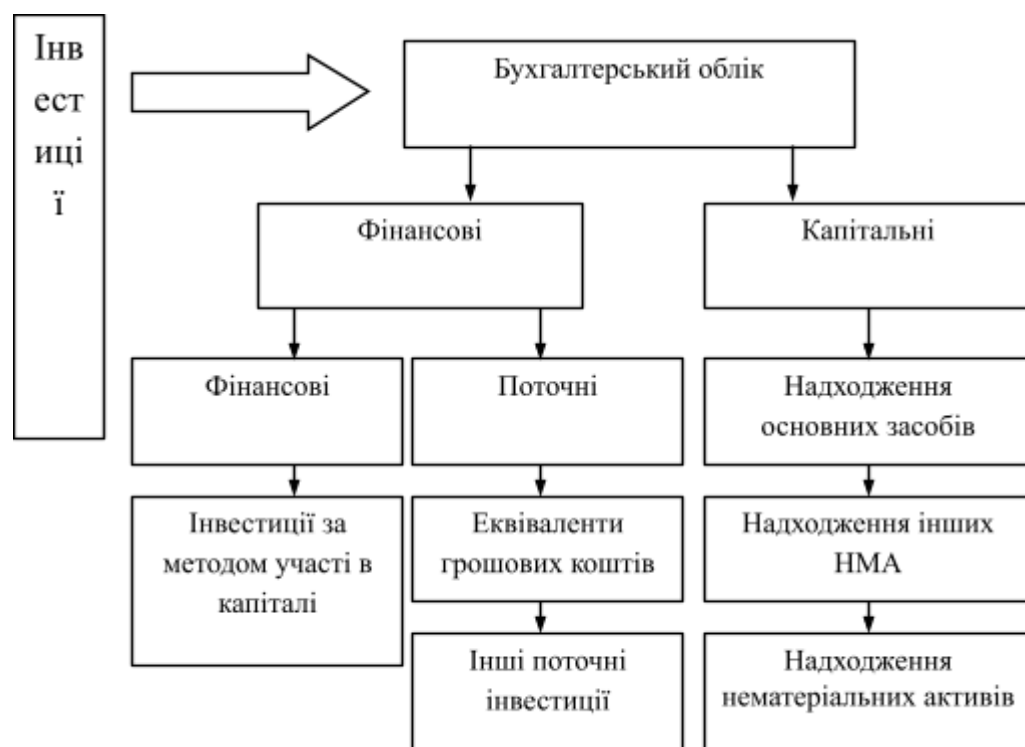

Рис.

2.1.

Схема процесу організації обліку здійснених інвестицій у ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ»

Джерело: створено автором на основі [28].

Таким чином, важливість організації обліку капітальних інвестицій для ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства. Така система обліку дозволяє не лише контролювати витрати та визначати ефективність інвестиційних проектів, але й забезпечує раціональне використання ресурсів та максимізацію прибутковості. Крім того, правильно організований облік капітальних інвестицій допомагає уникнути ризиків та забезпечити фінансову стабільність підприємства.

Доцільним є впровадження сучасних методів та технологій обліку, а також систем аналізу та контролю за реалізацією інвестиційних проектів. Такий підхід дозволить підприємству ефективно реагувати на зміни на ринку та швидко адаптуватися до нових умов. Відповідно, організація обліку капітальних інвестицій є важливим елементом стратегії розвитку підприємства, що сприяє збільшенню його конкурентоспроможності та успішному функціонуванню на ринку.

2.2. Методика обліку капітальних інвестицій

У сучасному бізнес-середовищі капітальні інвестиції займають важливе місце серед інструментів стратегічного розвитку підприємств. Вони становлять значну частину фінансових ресурсів і можуть суттєво вплинути на конкурентоспроможність та стабільність компанії в довгостроковій перспективі. З цієї причини правильне ведення обліку капітальних інвестицій є важливим фактором для ефективного управління фінансами підприємства.

При організації обліку капітальних інвестицій виникають різні методологічні питання, що потребують детального вивчення та аналізу. Це включає як теоретичні, так і практичні аспекти впровадження облікових методів у реальну діяльність підприємства.

Методологічний аспект передбачає визначення процедур для збору, реєстрації, накопичення та узагальнення інформації про довгострокові

інвестиції. Він включає порядок визначення початкової вартості, методи оцінки об'єктів обліку в залежності від їх типу та способу надходження, а також процедури обчислення амортизованої вартості.

Важливо зазначити, що вітчизняна методика обліку капітальних інвестицій відрізняється від обліку придбання необоротних активів за МСБО. В Україні будь-які капітальні витрати, пов'язані з придбанням (спорудженням, модернізацією) основних засобів та інших необоротних активів, мають проходити через рахунок “Капітальні інвестиції”.

Бухгалтерський облік капітальних інвестицій у ТОВ “МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ” ведеться на рахунку 15 “Капітальні інвестиції”. На дебеті рахунку 15 “Капітальні інвестиції” відображається збільшення витрат, пов'язаних з придбанням або створенням матеріальних та нематеріальних необоротних активів. На кредиті ж цього рахунку відображається їх зменшення, наприклад, при введенні в експлуатацію придбаних або створених нематеріальних активів або при прийнятті їх в дію.

Характеристику рахунку 15 “Капітальні інвестиції” можна проілюструвати за допомогою рис. 2.2.

15 «Капітальні інвестиції»

Дт

Кт

Зростання зазначених витрат на
набуття або формування
матеріальних і нематеріальних
необоротних активів

Зниження зазначених витрат на
придбання або створення
матеріальних і нематеріальних
необоротних активів

**Рис. 2.2. Графічне представлення характеристики рахунку
15 «Капітальні інвестиції» в ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ»**

Джерело: самостійна розробка автора.

Для детального обліку витрат на кожен з придбаних або самостійно виготовлених об'єктів необоротних активів у ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» передбачено використання таких субрахунків:

1. Субрахунок 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів» призначений для обліку витрат, пов'язаних із придбанням чи виробництвом основних засобів власними силами. Ці витрати реєструються на рахунок 10 «Основні засоби».

2. Субрахунок 153 «Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів» використовується для обліку витрат на придбання або виготовлення іншої матеріальної власності підприємства. Витрати з цього субрахунку відображаються на рахунку 11 «Інші необоротні матеріальні активи».

3. Субрахунок 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів» обліковує витрати підприємства на придбання або створення нематеріальних активів власними силами. Витрати за цим субрахунком обліковуються на рахунку 12 «Нематеріальні активи».

Для забезпечення правильного обліку витрат на необоротні активи важливою є точність у використанні кожного з зазначених субрахунків. Правильна класифікація витрат на різні види активів дозволяє забезпечити чітке відображення інформації у фінансових звітах, що є необхідним для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Крім того, такий підхід дозволяє підприємству ефективно управляти своїми ресурсами та контролювати витрати на довгострокові активи, що мають суттєвий вплив на фінансовий стан організації.

Основні засоби можуть бути відображені на дебеті рахунків 10 (за винятком рахунку 15 «Капітальні інвестиції») у момент їх придбання підприємством, але це стосується лише ситуацій, коли об'єкт основних засобів

не потребує монтажу і вводиться в експлуатацію безпосередньо після надходження на підприємство. Типові кореспонденції рахунків з обліку капітальних інвестицій із придбання основних засобів у ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» наведено у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

**Типові кореспонденції рахунків з обліку основних засобів у
ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ»**

№ з/п	Господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
Перша подія – одержання об’єкта основних засобів			
1.	Одержання основних засобів від постачальника	152	631
2.	Зафіксовано суму податкового кредиту	641	631
3.	Зафіксовано отримання транспортних, посередницьких, страхових, реєстраційних та інших послуг, пов'язаних з придбанням основних засобів	152	685
4.	Зафіксовано суму податкового кредиту	641	685
5.	Зафіксовано витрати на оплату праці працівникам, що здійснюють монтаж основних засобів	152	661
6.	Зафіксовано нарахування на оплату праці	152	651
7.	Введення об’єкта основних засобів у експлуатацію	10	152
8.	Здійснено оплату постачальнику	631	311
9.	Відображено оплату транспортних послуг	685	311
Перша подія – перераховано аванс за об’єкт основного засобу			
1.	Проведено перерахунок авансу постачальнику	371	311
2.	Зафіксовано виникнення податкового кредиту за ПДВ	641	644
3.	Отримано основні засоби від постачальника	152	631
4.	Зафіксовано суму податкового кредиту	644	631
5.	Зафіксовано отримання транспортних, посередницьких, страхових, реєстраційних та інших послуг, пов'язаних з придбанням основних засобів	152	685
6.	Зафіксовано суму податкового кредиту	641	685
7.	Зафіксовано витрати на оплату праці працівникам, що здійснюють монтаж основних засобів	152	661
8.	Зафіксовано нарахування на оплату праці	152	651
9.	Введено об’єкт основних засобів у експлуатацію	10	152
10.	Здійснено оплату послуг	685	311
11.	Зафіксовано взаємозалік заборгованостей	631	371

Джерело: Узагальнено на основі НП(С)БО 7 «Основні засоби» та Плану рахунків бухгалтерського обліку.

Як видно, при придбанні основних засобів всі витрати, пов'язані з їх надходженням, спершу збираються на рахунку 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів», що дозволяє сформувати первісну вартість активу. Це

включає не тільки саму вартість придбання чи виготовлення основного засобу, але й додаткові витрати, зокрема податки, збори, транспортні витрати та інші витрати, що виникають під час цього процесу. Рахунок 152 служить для накопичення всіх витрат до моменту, коли об'єкт основних засобів буде введений в експлуатацію або монтаж завершено.

Після того, як об'єкт основних засобів готовий до використання, його вартість переноситься з рахунку 152 на відповідний рахунок основних засобів підприємства, що дає змогу правильно відобразити актив у бухгалтерському обліку. Такий перехід дозволяє підприємству правильно врахувати витрати на основні засоби і згодом проводити нарахування амортизації, що є важливим для фінансової звітності. Таким чином, рахунок 152 є ключовим елементом у процесі формування первісної вартості основних засобів, а його подальше відображення на рахунках основних засобів забезпечує правильний облік і звітність підприємства.

Під час здійснення операції з придбання чи виготовлення інших необоротних активів на початковому етапі проводиться дебетування рахунку, що відображає їх придбання, зокрема на рахунку 11 «Інші необоротні матеріальні активи». Водночас на субрахунку 153 «Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів» накопичуються витрати, пов'язані з утворенням первісної вартості цих активів.

Цей процес дозволяє правильно обліковувати витрати, пов'язані з придбанням або виготовленням необоротних активів, і формує основу для їх відображення в балансі підприємства. Завдяки такому обліку відбувається збільшення активів підприємства, а також утворюються зобов'язання перед постачальниками чи іншими контрагентами, що беруть участь у цій операції.

Завдяки такому підходу підприємство має можливість чітко відслідковувати всі витрати, пов'язані з придбанням чи виготовленням інших необоротних активів, що забезпечує прозорість у фінансовому обліку. Цей процес також дозволяє ефективно контролювати витрати на інвестиції в матеріальні активи, що важливо для подальшого аналізу та планування бюджету

підприємства. Крім того, правильне відображення витрат на відповідних субрахунках допомагає уникнути помилок у нарахуванні амортизації та сприяє точному формуванню фінансових звітів, що має значення для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Типові кореспонденції рахунків з обліку капітальних інвестицій із придання інших необоротних матеріальних активів у ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» наведено у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Типові кореспонденції рахунків з обліку інших необоротних матеріальних активів у ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ»

№ з/п	Господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
1.	Одержання інших НМА від постачальника	153	685
2.	Зафіксовано суму податкового кредиту	641	685
3.	Зафіксовано отримання транспортних, посередницьких, страхових, реєстраційних та інших послуг, пов'язаних з придбанням основних засобів	153	685
4.	Зафіксовано суму податкового кредиту	641	685
5.	Зафіксовано витрати на оплату праці працівникам, що здійснюють монтаж інших НМА	153	661
6.	Зафіксовано нарахування на оплату праці	153	65
7.	Введення об'єкта інших НМА у експлуатацію	11	152
8.	Здійснено оплату постачальнику	685	311
9.	Відображено оплату транспортних послуг	685	311

Джерело: Узагальнено на основі НП(С)БО 7 «Основні засоби» та Плану рахунків бухгалтерського обліку.

Під час здійснення операцій з придбання чи виготовлення нематеріальних активів на початковому етапі проводиться дебетування рахунку 12 «Нематеріальні активи», що відображає їх придбання. Водночас на субрахунку 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів» акумулюються витрати, необхідні для формування первісної вартості цих активів.

Наприклад, придбані права на програмне забезпечення або інші інтелектуальні активи можуть становити значну частину вартості підприємства. Тому правильне обліковування таких витрат є критично важливим для забезпечення точного відображення нематеріальних активів у фінансовій

звітності. Це дозволяє не лише відобразити реальну вартість інтелектуальних активів, а й гарантувати достовірність нарахування амортизації та інших бухгалтерських процедур, що забезпечує чітке і прозоре управління фінансами підприємства.

Типові кореспонденції рахунків з обліку капітальних інвестицій із придання інших необоротних матеріальних активів у ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» наведено у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

**Типові кореспонденції рахунків з обліку нематеріальних активів у
ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ»**

№ з/п	Господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
1.	Одержання програмного продукту від постачальника	154	31
2.	Зафіксовано суму податкового кредиту	641	631
5.	Зафіксовано витрати на оплату праці працівникам, що здійснюють встановлення та обслуговування програмного продукту	154	661
6.	Зафіксовано нарахування на оплату праці	154	65
7.	Введення об'єкта інших НМА у експлуатацію	12	152
8.	Здійснено оплату постачальнику	631	311

Джерело: Узагальнено на основі НП(С)БО 7 «Основні засоби» та Плану рахунків бухгалтерського обліку.

Отже, методологічні аспекти обліку капітальних інвестицій є основою для ефективного управління інвестиційними проектами та оптимізації ресурсів підприємства. Для цього необхідно розробити та застосовувати систему обліку, яка відповідає вимогам сучасного бізнес-середовища і враховує специфічні особливості капітальних інвестицій. Використання інтегрованих підходів до обліку капітальних інвестицій, що охоплюють фінансові, економічні та управлінські аспекти, є доцільним для забезпечення комплексного та ефективного контролю за інвестиційними процесами.

Окрім того, регулярна оцінка та аналіз ефективності інвестиційних проектів дозволяє своєчасно виявляти проблеми та оперативно вносити необхідні корективи. Такий підхід не тільки підвищує рівень управлінського контролю, але й сприяє зростанню прибутковості та зміцненню

конкурентоспроможності підприємства, що є важливим фактором для досягнення довгострокового успіху на ринку.

2.3. Напрями вдосконалення обліку капітальних інвестицій підприємства

Аналізуючи облік капітальних інвестицій на підприємстві як окремий економічний процес, слід звернути увагу на його багатогранну природу, що потребує поетапного дослідження широкого спектра соціальних, економічних та технічних чинників. Така складність зумовлює необхідність глибокого методологічного підходу до вивчення капітальних інвестицій і механізмів їх відображення у бухгалтерському обліку.

Розроблення моделей та обґрунтування методичних рішень щодо організації та функціонування системи бухгалтерського обліку капітальних інвестицій є важливим завданням дослідження, оскільки їх удосконалення сприятиме підвищенню ефективності управління підприємством та оптимізації його інвестиційної діяльності.

Попри значний розвиток бухгалтерської науки, теоретичні засади обліку капітальних інвестицій залишаються недостатньо опрацьованими. Однією з причин цього є нестабільність нормативно-правового середовища та відсутність уніфікованого трактування ключових понять, що створює додаткові труднощі для практикуючих бухгалтерів і призводить до варіативності підходів у застосуванні норм.

Сучасна система бухгалтерського обліку виходить за межі простої фіксації господарських операцій і дедалі більше орієнтується на економічний зміст явищ та принципи інституційної економіки. Водночас, бухгалтерська інформація може набувати й соціально-політичного виміру, оскільки використовується для прийняття стратегічних рішень органами управління, інвесторами та іншими стейкхолдерами.

Під час дослідження процесу придбання та формування необоротних активів виявлено низку невизначеностей щодо їх відображення у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності. Значна частина цих труднощів

виникає через відсутність чіткого й усталеного визначення терміна «інвестиції» у нормативних документах, що ускладнює класифікацію капітальних інвестицій та відмежування їх від інших видів витрат і фінансових вкладень.

У ході дослідження системи обліку капітальних інвестицій на підприємстві встановлено, що їх визнання як активів у вітчизняній практиці фінансового обліку ґрунтується на положеннях Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». У зазначеному стандарті активи визначаються як контрольовані підприємством ресурси, що виникли внаслідок минулих подій і здатні генерувати майбутні економічні вигоди. Такий підхід створює нормативну основу для трактування капітальних інвестицій як активів після завершення відповідних витратних процесів.

Водночас слід підкреслити, що термін «капітальні вкладення», який тривалий час використовувався у бухгалтерській практиці, має певну смислову спорідненість із поняттям капітальних інвестицій, проте не є його повним синонімом. Відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність» інвестиції трактується як сукупність майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються з метою отримання прибутку або соціального ефекту. Проте така дефініція є широкою і недостатньо конкретизує момент визнання інвестицій у системі фінансового обліку, зокрема щодо того, чи є інвестиціями сам процес створення активу або лише сформований актив. Відсутність чіткого трактування поняття «ресурс» у чинних стандартах також ускладнює класифікацію витрат, пов'язаних із формуванням капітальних інвестицій.

Аналіз чинної облікової практики засвідчив певну термінологічну неузгодженість, зокрема щодо використання категорій «інвестиції», «фінансові інвестиції» та «капітальні інвестиції». Стандарти бухгалтерського обліку не містять універсального визначення інвестицій, водночас класифікація інвестицій за їх економічним змістом залишається неоднозначною.

Особливу увагу привертає трактування у фінансовій звітності статті «Незавершене будівництво», яка відображає вартість незавершених капітальних

інвестицій у формі будівництва, реконструкції, модернізації, виготовлення або придбання необоротних активів, а також авансів, наданих у межах таких операцій. Втім, об'єднання різнорідних інвестиційних процесів у межах однієї статті знижує аналітичні можливості звітності та ускладнює розмежування складових інвестиційного процесу.

У науковій літературі та практиці фінансового обліку інвестиції пропонується класифікувати за видами активів: фізичними, грошовими та нематеріальними. Такий підхід дозволяє деталізувати напрями інвестиційної діяльності, однак має низку методичних обмежень, що потребують подальшого вдосконалення для застосування в обліковій системі підприємств.

Нормативні суперечності спостерігаються і щодо визначення капітальних інвестицій. Наприклад, у деяких регламентах капітальні інвестиції трактуються як вкладення в основні засоби, що не охоплює усього спектру інвестиційних операцій. Податкове законодавство, своєю чергою, ототожнює капітальні інвестиції з операціями з придбання амортизованих активів, що не узгоджується з принципами фінансового обліку, який відображає результати господарських операцій, а не їх юридичний зміст.

У бухгалтерському обліку ключове значення має рахунок 15 «Капітальні інвестиції», який виконує калькуляційну функцію, пов'язану з формуванням собівартості необоротних активів, а також функцію розмежування етапів надходження та введення активів в експлуатацію. Застосування цього рахунку забезпечує структурований підхід до відображення інвестиційних процесів на підприємствах, зокрема в ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ».

При створенні кваліфікаційних активів, що потребують значного часу для виготовлення, рахунок 15 дозволяє накопичувати витрати, які формують амортизаційну вартість активу. Водночас до собівартості не включаються адміністративні витрати чи інші немонетарні фактори, що обмежує можливість повного визначення економічної вартості активу. Контроль за початком амортизації здійснюється через рахунки 10, 11, 12 та 16, проте сам рахунок 15 не забезпечує повного контролю за процесами інвестиційного відтворення.

З огляду на комплексність інвестиційного процесу, встановлено, що чіткий поділ інвестицій на фінансові та капітальні є умовним, оскільки одні й ті самі ресурси можуть виконувати різні функції на окремих етапах реалізації інвестиційного проєкту – від фінансування до введення активу в експлуатацію.

Тому така подвійна роль коштів у процесі інвестування ускладнює точний розподіл інвестицій за категоріями, оскільки ці ресурси можуть змінювати своє призначення в залежності від стадії їхнього використання (Додаток А).

Це підкреслює важливість комплексного підходу до організації обліку інвестицій, коли аналізується не лише форма чи стадія їх реалізації, але й усі наслідки для фінансових результатів підприємства. Такий підхід є особливо значущим для ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ», де інвестиційні ресурси можуть бути спрямовані на різні напрями: модернізацію матеріально-технічної бази, впровадження інноваційних рішень, розширення виробничих потужностей.

Аналізуючи класифікацію та існуючі підходи до трактування капітальних інвестицій, можна зробити висновок, що термін «капітальні вкладення» є більш коректним у контексті бухгалтерського обліку. Він точніше відображає внутрішній процес формування активів за рахунок як внутрішніх, так і зовнішніх джерел. Це дає змогу підприємствам, зокрема ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ», коректно фіксувати зміни у структурі необоротних активів, забезпечуючи ефективний контроль за використанням інвестиційних ресурсів.

Такі підходи дозволяють удосконалити методику відображення операцій із капітальними інвестиціями у фінансовій звітності, що сприяє підвищенню прозорості та керованості інвестиційного процесу. У межах адаптації цих пропозицій підприємство розглянуло можливість оптимізації методики обліку капітальних витрат відповідно до своєї специфіки – передусім у частині придбання спеціалізованого технологічного обладнання, модернізації інфраструктури та розвитку нових виробничих напрямів.

З метою підвищення інформативності звітності доцільним є вдосконалення форми №3 «Звіт про рух грошових коштів», передбачивши

більш деталізоване відображення джерел фінансування капітальних інвестицій. Зокрема, до розділу II «Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності» пропонується включити новий рядок 3230 «Надходження від амортизаційних відрахувань», у якому узагальнювалися б суми амортизації, спрямовані на фінансування інвестиційних програм підприємства. Це дозволить чітко відображати частку внутрішніх джерел, що використовуються для оновлення та розширення необоротних активів.

Відповідно, на суму амортизаційних відрахувань має коригуватися стаття «Амортизація» (рядок 2515) у Звіті про фінансові результати, а також показник «Знос основних засобів» (рядок 1012) у Балансі, що забезпечить узгодженість інформації у всіх формах фінансової звітності.

Це дозволить більш чітко відображати рух коштів та капітальні інвестиції (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Відображення операцій з реінвестування прибутку на капітальні інвестиції

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Відображено прибуток звітного періоду	79 «Фінансові результати»	441 «Прибуток нерозподілений»
2	Списано частину прибутку, використану у звітному періоді	441 «Прибуток нерозподілений»	443 «Прибуток, використаний у звітному періоді»
3	Спрямовано суму нерозподіленого прибутку у фонд капітальних інвестицій	443 «Прибуток, використаний у звітному періоді»	426 «Фонд капітальних інвестицій»

Джерело: створено автором на основі [13]

Крім того, пропонується спрямувати суму нерозподіленого прибутку у фонд капітальних інвестицій через використання рахунку 426 «Фонд капітальних інвестицій», що дозволить ефективніше управляти інвестиційними ресурсами підприємства.

Достовірне відображення інформації у звітності має важливе значення, оскільки служить орієнтиром для прийняття поточних та стратегічних управлінських рішень. Під час аналізу методичних підходів до формування

даних бухгалтерського обліку на підприємстві ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» можна відзначити, що методика ведення обліку в багатьох аспектах відповідає міжнародним стандартам.

У ході дослідження запропоновано нараховувати амортизацію на об'єкти основних засобів, отриманих у фінансовий лізинг, з подальшим відображенням амортизаційних відрахувань на рахунку 136 «Знос необоротних активів у лізингу» та позабалансовому рахунку 09 «Амортизаційні відрахування». Це дасть змогу точніше відображати амортизаційні витрати і створити додаткові можливості для фінансування капітальних інвестицій.

Окрім того, удосконалено форму Приміток до річної фінансової звітності, зокрема в частині розділу III «Капітальні інвестиції». Такі зміни в обліковій політиці та звітності допоможуть підвищити ефективність управління капітальними інвестиціями на підприємстві, забезпечивши більшу прозорість фінансової діяльності та сприятливі умови для залучення інвестицій.

Висновки до розділу 2

Проведений аналіз обліку капітальних інвестицій на ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» показав, що організація обліку капітальних інвестицій відіграє ключову роль у системі управління фінансовими ресурсами підприємства. Ефективне управління капітальними інвестиціями дозволяє не лише контролювати витрати, але й забезпечувати раціональне використання ресурсів, оцінювати ефективність інвестиційних проєктів та, в кінцевому підсумку, максимізувати прибутковість діяльності. У цьому контексті, правильно організований облік є важливим інструментом для уникнення фінансових ризиків та забезпечення стабільності підприємства в умовах мінливого ринкового середовища.

Аналіз методологічних аспектів обліку капітальних інвестицій виявив, що цей процес охоплює широкий спектр процедур, включаючи збір, реєстрацію, накопичення та узагальнення інформації про довгострокові інвестиції.

Важливим елементом є визначення початкової вартості активів, вибір методів їх оцінки та розрахунків амортизованої вартості.

На ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» облік капітальних інвестицій ведеться на рахунку 15 «Капітальні інвестиції», де фіксуються всі зміни у витратах, пов'язаних з придбанням або створенням необоротних активів. Для деталізації обліку використовуються субрахунки, такі як 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів», 153 «Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів» та 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів». Такий підхід забезпечує можливість чіткого відображення витрат за кожним видом активів та сприяє формуванню достовірної фінансової звітності.

Проте, аналіз також виявив, що існують певні виклики та напрямки для вдосконалення обліку капітальних інвестицій. Зокрема, теоретичне обґрунтування обліку капітальних інвестицій залишається недостатньо розробленим, а нестабільність законодавства створює додаткові труднощі для практичного застосування облікових процедур. Це підкреслює необхідність постійного вдосконалення методології обліку та адаптації до змін у нормативно-правовому полі.

В цілому, ефективний облік капітальних інвестицій є важливим фактором для забезпечення фінансової стабільності, прийняття обґрунтованих управлінських рішень та підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Отже важливо в подальшому розвивати методологічні підходи до обліку капітальних інвестицій з метою оптимізації управління ресурсами та підвищення ефективності інвестиційної діяльності.

РОЗДІЛ 3.

ПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ»

3.1. Інформаційне забезпечення проектного аналізу капітальних інвестицій

Ефективність проектного аналізу капітальних інвестицій значною мірою залежить від якості, повноти та достовірності інформації, на основі якої здійснюється оцінка інвестиційних рішень. Для ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ», діяльність якого пов'язана з впровадженням інноваційних безпілотних систем та технологічних рішень, інформаційне забезпечення відіграє ключову роль у формуванні обґрунтованої інвестиційної політики. Високий рівень технологічної складності продукції, швидка зміна технічних стандартів та потреба у капіталомістких проектах зумовлюють необхідність системного підходу до формування інформаційних ресурсів підприємства.

У широкому розумінні інформаційне забезпечення проектного аналізу являє собою сукупність даних, методів їх опрацювання, інформаційних систем та документів, які формують базу для прийняття рішень щодо доцільності, ефективності та ризикованості капітальних інвестицій. Його сутність полягає у створенні такої інформаційної інфраструктури, яка дозволяє:

- достовірно і своєчасно оцінювати інвестиційні витрати та грошові потоки;
- враховувати ринкову, фінансову та технологічну інформацію при оцінці альтернатив;
- забезпечувати порівнянність і комплексність даних;
- формувати обґрунтовані управлінські рішення щодо інвестиційної діяльності.

Для підприємства ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» інформаційне забезпечення виступає не лише технічним елементом управління, а й стратегічною передумовою успішного розвитку. Оскільки реалізація

інвестиційних проєктів – таких як придбання спеціалізованого обладнання, модернізація виробничої бази, розробка нових моделей дронів або програмного забезпечення – потребує значних фінансових ресурсів, точність інформації стає критично важливою.

Основні характеристики якісного інформаційного забезпечення на підприємстві ТОВ «Мрія Дрон Технолоджі» вдалось відобразити в рис. 3.1.

Рис. 3.1. Основні властивості якісного інформаційного забезпечення

Джерело: створено автором на основі [24].

Результативність проєктного аналізу значною мірою залежить від ефективного використання внутрішніх інформаційних ресурсів (бухгалтерського та управлінського обліку) та зовнішніх джерел (ринкових, нормативних, аналітичних). Саме поєднання цих двох інформаційних блоків формує інформаційне середовище, необхідне для оцінки інвестиційних рішень на всіх етапах – від підготовки проєкту до контролю реалізації.

Отож, повертаючись до аналізу інформаційного забезпечення внутрішня інформація ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» формується у межах операційної, фінансової, виробничої та інноваційної діяльності підприємства та забезпечує повноцінний процес проєктного аналізу капітальних інвестицій.

Вона є основою для планування, контролю, оцінювання інвестиційних рішень і містить дані, що характеризують ресурси підприємства, їх використання та економічні результати. Для технологічного виробництва, яким займається підприємство, така інформація є критично важливою, оскільки дозволяє точно визначати потребу в інвестиціях, контролювати їх ефективність і забезпечувати обґрунтованість управлінських рішень. Детальніше про структуру внутрішньої інформації ТОВ «Мрія Дрон Технолоджі» вдалось описати в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

**Структура внутрішньої інформації ТОВ «МРІЯ ДРОН
ТЕХНОЛОДЖІ»**

Група внутрішньої інформації	Зміст інформації	Приклади для ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ»	Значення для проектного аналізу
Фінансова	Дані про активи, капітал, зобов'язання, прибуток, витрати	Баланс, Звіт про фінрезультати, амортизація, облік дрон-комплектувальних	Оцінка фінансової стійкості, визначення джерел інвестицій
Управлінська	Бюджети, прогнозні моделі, кошториси, бізнес-плани	Бюджет капінвестицій, ТЕО моделей дронів, кошториси модернізації	Обґрунтування інвестицій, вибір оптимальних проектів
Виробнича	Дані про обладнання, потужності, завантаження, продуктивність	Стан випробувальних стендів, CNC-обладнання, виробничі норми	Визначення потреби в модернізації, оптимізація процесів
Інноваційно-технологічна	Дані про R&D, технології, програмне забезпечення	Звіти R&D, розробка алгоритмів, якість навігаційних систем	Оцінка перспективності розробок, визначення ресурсів

Джерело: створено автором.

Бачимо, що фінансова інформація займає центральне місце у системі внутрішніх даних, адже вона відображає фактичний стан активів, зобов'язань, капіталу та фінансових результатів підприємства. Основу фінансової інформації становить фінансова звітність: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів та звіт про власний капітал. Ці документи дають можливість оцінити рівень фінансової стійкості підприємства, його здатність генерувати прибуток і забезпечувати внутрішні джерела фінансування капітальних проектів. Важливою складовою фінансової інформації є облікові дані щодо основних засобів і нематеріальних активів – їх первісна вартість, амортизація, технічний стан та потреба у модернізації. Оскільки діяльність

підприємства пов'язана з виробництвом та випробуванням дронів, фінансова інформація містить відомості про високовартісні комплектувальні, системи навігації, програмні модулі та інші технологічні складові.

Наступною є управлінська інформація на підприємстві, яка використовується для планування, прогнозування та контролю інвестиційних процесів. Вона включає бюджети капітальних інвестицій, кошториси витрат за окремими проектами, показники планової ефективності, бізнес-плани та техніко-економічні обґрунтування інвестиційних рішень. Такі документи визначають цілі інвестиційних проектів, потребу у фінансових, трудових та матеріальних ресурсах, очікувані доходи, терміни окупності та можливі ризики їх реалізації. У випадку ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» управлінська інформація охоплює дані щодо розробки нових моделей безпілотних літальних апаратів, модернізації виробничої бази, впровадження нових технологій та розширення ринків збуту. Вона виконує ключову роль у формуванні інвестиційної політики та визначенні стратегічних пріоритетів підприємства.

Виробнича інформація також охоплює дані про технічний стан обладнання, рівень його завантаження, виробничу продуктивність, норми витрат матеріалів та трудових ресурсів. Для ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» ця інформація є стратегічно важливою, адже інвестиційні рішення безпосередньо пов'язані з модернізацією технологічних процесів, впровадженням нових видів обладнання та оптимізацією виробничих циклів. Виробнича інформація дозволяє оцінити потребу у збільшенні виробничих потужностей, визначити ступінь морального та фізичного зносу техніки та виявити «вузькі місця» у технологічному процесі, що потребують капіталовкладень.

Отже, проведене дослідження дозволяє стверджувати, що внутрішня інформація ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» є ключовим фундаментом для здійснення якісного проектного аналізу капітальних інвестицій. Її комплексність, повнота та точність визначають ефективність прийняття інвестиційних рішень та здатність підприємства забезпечувати стратегічний

розвиток у високотехнологічній сфері. Особливу роль відіграє інноваційно-технологічна інформація, яка формує уявлення про перспективність R&D-проектів, рівень технологічної готовності нових продуктів та їх можливий життєвий цикл. Саме вона дозволяє оцінювати доцільність модернізації техніки, прогнозувати ризики технічного зношення та визначати потенціал впровадження інновацій.

Разом з тим, внутрішня інформація набуває реальної цінності лише тоді, коли вона інтегрована та перетворена у системну аналітичну базу для оцінки інвестиційних проектів. Узгодження фінансових, управлінських, виробничих та технологічних даних забезпечує всебічний підхід до аналізу капітальних інвестицій і дозволяє порівнювати альтернативні варіанти, визначати їх рентабельність, ризикованість і стратегічну відповідність цілям підприємства.

На основі проведеного аналізу можна визначити такі ключові результати та висновки:

1. Інноваційно-технологічна інформація є вирішальною для підприємства, що працює в галузі швидкозмінних технологій, адже саме вона визначає актуальність інвестицій, їхню окупність і потенціал розвитку продуктів.
2. Фінансова інформація забезпечує основу для оцінки інвестиційних можливостей, формування бюджетів та розрахунку економічного ефекту.
3. Управлінська інформація дозволяє узгодити стратегічні пріоритети з інвестиційними потребами, оцінити доцільність проектів і визначити їх пріоритетність.
4. Виробнича інформація дозволяє оцінити стан інфраструктури, потребу в модернізації та наявні виробничі резерви.

Разом з тим, аналіз виявив низку проблемних аспектів інформаційного забезпечення, які стримують підвищення ефективності проектного аналізу капітальних інвестицій у ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ»:

1. Недостатня автоматизація збору даних, що призводить до затримок та ризику неточностей у формуванні аналітичних показників.

2. Фрагментарність інноваційно-технологічної інформації, яка зберігається в окремих підрозділах і не завжди інтегрується у планово-аналітичний процес.

3. Відсутність єдиної системи управління інвестиційними проєктами (Project Management System), що знижує ефективність контролю за виконанням капітальних програм.

4. Недостатня деталізація облікових даних у частині інвестиційних витрат, що ускладнює точний розрахунок ефективності окремих проєктів.

5. Низький рівень формалізації внутрішніх інформаційних потоків, що зменшує можливість оперативного аналізу та прогнозування.

Отже, можна зробити висновок, що формування ефективної системи внутрішньої інформації має стати одним із ключових напрямів удосконалення проектного аналізу капітальних інвестицій на підприємстві. Усунення наявних проблем дозволить підвищити точність інвестиційних розрахунків, покращити планування, посилити контроль і забезпечити високу інноваційну динаміку розвитку ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ».

3.2. Оцінка динаміки, структури та ефективності капітальних інвестицій

В умовах трансформації економічного середовища та зростаючої конкуренції на ринку підприємствам різних форм власності необхідно постійно вдосконалювати підходи до управління та підвищення ефективності використання ресурсів. За таких умов особливої ваги набуває економічний аналіз як ключовий елемент системи управління, що забезпечує обґрунтування стратегічних і тактичних рішень, дозволяє оцінити результативність діяльності та визначити шляхи її оптимізації.

Економічний аналіз виконує важливу функцію формування інформаційної бази для прийняття управлінських рішень, оскільки дає змогу глибоко дослідити стан об'єкта, виявити тенденції розвитку та запропонувати ефективні

механізми впливу на нього. Завдяки цьому суб'єкт управління отримує можливість приймати рішення, спрямовані на досягнення запланованих результатів та забезпечення стабільного функціонування підприємства.

До основних завдань економічного аналізу належать:

1. Об'єктивне оцінювання результатів роботи підприємства, його структурних підрозділів та окремих виконавців з позиції виконання виробничих планів, договірних зобов'язань та фінансових показників.

2. Дослідження факторів, що зумовлюють відхилення фактичних результатів від прогнозних або планових значень, із визначенням їхнього позитивного чи негативного впливу на кінцевий стан підприємства.

3. Виявлення внутрішніх резервів підвищення ефективності діяльності, включаючи недовикористані можливості у сфері праці, матеріально-технічного забезпечення, фінансових та інформаційних ресурсів.

4. Оцінювання рівня інноваційності діяльності підприємства та сприяння запровадженню сучасних технологій, що мають потенціал підвищення продуктивності та конкурентоспроможності.

5. Аналіз обґрунтованості виробничих та фінансових планів, оцінка їх реалістичності та економічної доцільності, а також формування прогнозних показників розвитку.

6. Дослідження конкурентоспроможності підприємства, аналіз ринкової кон'юнктури та визначення перспектив подальшого позиціонування.

7. Розробка раціональних управлінських рішень, спрямованих на мобілізацію виявлених резервів, підвищення результативності діяльності та посилення контролю за реалізацією запропонованих заходів.

У контексті проєктного аналізу вивчення динаміки та структури капітальних інвестицій має ключове значення, оскільки ці показники характеризують активність інвестиційної політики підприємства, її стабільність та стратегічну спрямованість. Для ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ», яке функціонує у сфері високотехнологічного виробництва, своєчасне оновлення матеріально-технічної бази, інвестування в інноваційні рішення та розширення

виробничих потужностей є необхідною умовою підтримання конкурентоспроможності та зміцнення ринкових позицій. Саме тому аналіз інвестиційних вкладень дозволяє не лише відстежити фактичний стан розвитку підприємства, а й оцінити його готовність до впровадження нових технологій.

Вивчення динаміки капітальних інвестицій дає змогу визначити тенденції зростання чи зниження обсягів фінансування, оцінити інтенсивність оновлення основних засобів, своєчасність модернізаційних заходів та адекватність інвестиційної активності запитам ринку. Зміна цих показників є важливим індикатором ефективності управління інвестиційними ресурсами, а також відображає можливості підприємства щодо розширення виробництва, запуску нових продуктів або вдосконалення існуючих технологічних процесів. Така інформація слугує базою для планування бюджетів, прогнозування фінансових результатів і розроблення довгострокових інвестиційних програм.

Аналіз структури капітальних вкладень дозволяє визначити пріоритетні напрями інвестування – чи спрямовуються ресурси на модернізацію обладнання, розвиток дослідницьких проєктів, цифровізацію, розширення інфраструктури або інші стратегічно важливі сфери. Збалансована структура інвестицій свідчить про системний підхід до розвитку підприємства, тоді як її диспропорції можуть вказувати на ризики неефективного розподілу ресурсів. Таким чином, поєднання аналізу динаміки та структури капітальних інвестицій забезпечує комплексне розуміння інвестиційної діяльності ТОВ «Мрія Дрон Технолоджі» та формує основу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень у сфері інноваційного та стратегічного розвитку.

Проведення аналізу динаміки і структури капітальних інвестицій у ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» включає декілька ключових етапів. Ось основні з них наведено на рис. 3.2.

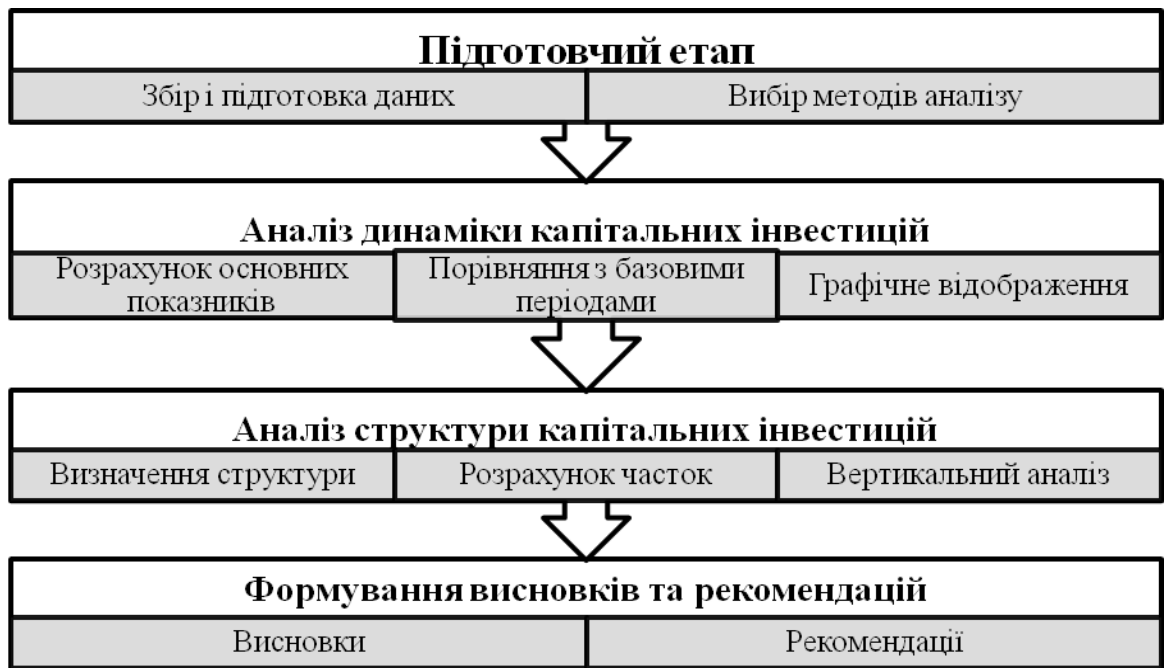

Рис. 3.2. Ключові етапи аналізу динаміки і структури інвестицій

Джерело: створено автором на основі [6].

Отже, якщо розглядати дані етапи глибше, то можна зазначити, що підготовчий етап забезпечує формування якісної інформаційної бази, що дозволяє коректно оцінити капітальні інвестиції та обрати адекватні методи дослідження. На цьому етапі визначається логіка подальших аналітичних процедур.

Наступним етапом виступає аналіз динаміки капітальних інвестицій, який дає змогу виявити ключові тенденції, швидкість змін та напрям розвитку підприємства. Розрахунок темпів росту, приростів та використання графічних інструментів допомагають оцінити стабільність інвестиційної діяльності та визначити періоди її активізації або спаду.

Останнім етапом є формування висновків і рекомендацій, які узагальнюють результати проведеного аналізу, визначають сильні та слабкі сторони інвестиційної політики та окреслюють напрями її вдосконалення. Коригування структури й обсягів капітальних інвестицій на основі отриманих висновків сприяє підвищенню їх ефективності та забезпечує стратегічну стійкість підприємства в довгостроковій перспективі.

У процесі аналізу капітальних інвестицій важливо враховувати специфіку інвестиційної діяльності ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ», оскільки вона формує особливі вимоги до планування та оцінювання інвестиційних проєктів. Передусім створення інвестиційних об'єктів потребує значної концентрації фінансових ресурсів і їх одночасного залучення, що підвищує навантаження на фінансову систему підприємства.

Інвестиційна діяльність підприємства супроводжується високим рівнем ризику, який необхідно враховувати як під час формування інвестиційних ресурсів, так і при прогнозуванні грошових потоків за кожним проєктом. Доходи та витрати мають ймовірнісний характер, що зумовлює потребу в застосуванні методів оцінки ризику та сценарного моделювання.

Динаміка капітальних інвестицій у ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» за 2023-2024 рр. наведена у табл. 3.2.

Таблиця 3.2

**Оцінка динаміки капітальних інвестицій у ТОВ «МРІЯ ДРОН
ТЕХНОЛОДЖІ» за 2023-2024 рр.**

Показники	Роки		Відхилення	
	2023	2024	+/-	%
Капітальні інвестиції, кількість проєктів, шт	6	7	1	116,67
Капітальні інвестиції, тис. грн.	4596,3	5896,5	1300,2	128,29

Джерело: створено автором.

Аналіз динаміки капітальних інвестицій свідчить, що у 2024 р. ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» наростило інвестиційну активність: кількість реалізованих проєктів збільшилася на 1 одиницю, а загальний обсяг капітальних вкладень зріс на 1300,2 тис. грн порівняно з 2023 р. Такі зміни відображають посилення інвестиційної діяльності підприємства та свідчать про формування позитивних тенденцій у його розвитку.

Зростання кількісних і вартісних параметрів інвестицій може бути результатом впровадження оновлених стратегічних підходів, розширення ринкових можливостей, підвищення інвестиційної привабливості та стабілізації

фінансових результатів підприємства. Графічне подання результатів аналізу наведено у Додатку Б.

Попри це, для отримання об'єктивної оцінки інвестиційної активності ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» важливим є комплексний аналіз структури капітальних інвестицій, оскільки саме структура відображає напрями використання фінансових ресурсів, їх пріоритетність та інтенсивність розвитку підприємства. Дослідження структури капітальних інвестицій за 2023-2024 рр. подано у табл. 3.3.

Таблиця 3.3

**Аналіз структури капітальних інвестицій у ТОВ «МРІЯ ДРОН
ТЕХНОЛОДЖІ» за 2023-2024 рр.**

Показники	2023	2024	Структура , % 2023	Структура , % 2024	Відхилення , в.п.	Відхилення , %
Капітальні інвестиції всього, тис. грн	5896,5	7120,4	100	100	—	—
– придбання основних засобів адміністративного призначення	4065,7	4987,3	68,95	70,03	+1,08	122,71
– придбання нематеріальних активів адміністративного призначення	1830,8	2133,1	31,05	29,97	–1,08	116,50

Джерело: створено автором.

Аналіз структури капітальних інвестицій ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» за 2023-2024 рр. демонструє збереження загальної стабільності у напрямках інвестування. Частки вкладень у основні засоби та нематеріальні активи змінювалися незначно, що свідчить про послідовність у політиці підприємства щодо оновлення матеріально-технічної бази та розвитку технологічного потенціалу.

У 2024 р. спостерігається певне зміщення акцентів у бік збільшення інвестицій у основні засоби, частка яких зросла на 1,08 в.п., тоді як частка нематеріальних активів дещо зменшилася. Така динаміка може свідчити про

необхідність модернізації обладнання або розширення виробничої інфраструктури. Загальне зростання обсягів інвестицій підтверджує посилення інвестиційної активності підприємства та формування передумов для подальшого розвитку.

Водночас збереження подібної структури інвестицій вказує на відсутність суттєвих змін у стратегічних пріоритетах ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ». Для підвищення ефективності розвитку доцільним може бути розширення напрямів інвестування, зокрема в інноваційні проекти, цифрові технології або модернізацію існуючих активів, що сприятиме підвищенню конкурентних переваг та продуктивності підприємства.

Проведений аналіз динаміки та структури капітальних інвестицій ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» за 2023-2024 рр. дозволяє комплексно оцінити інвестиційну активність підприємства та визначити ключові напрями використання інвестиційних ресурсів. Результати дослідження показали, що загальний обсяг капітальних інвестицій зріс з 4 596,3 тис. грн у 2023 р. до 5 896,5 тис. грн у 2024 р., тобто на 1 300,2 тис. грн або 28,29 %. Подібне збільшення свідчить про посилення інвестиційної діяльності та розширення фінансових можливостей підприємства.

Метод динамічного аналізу дав змогу встановити, що кількість інвестиційних проектів також зросла – з 6 одиниць у 2023 р. до 7 одиниць у 2024 р. Таким чином, підприємство не лише збільшило фінансові вкладення, а й розширило інвестиційне портфоліо, що може бути свідченням підвищення інноваційної активності та розвитку нових напрямів діяльності.

Структурний аналіз капітальних інвестицій за видами активів показав, що найбільшу частку в загальному обсязі інвестицій, як і в попередньому році, займають витрати на придбання основних засобів. Так, у 2023 р. їх частка становила 68,84 % (3 164,1 тис. грн), а у 2024 р. – 68,95 % (4 065,7 тис. грн). Незначне зростання частки на 0,11 в.п. свідчить про збереження пріоритетності інвестицій у матеріально-технічне забезпечення, модернізацію обладнання та оновлення виробничої бази.

Питома вага інвестицій у нематеріальні активи у 2024 р. дещо знизилася – з 31,16 % (1 432,2 тис. грн) до 31,05 % (1 830,8 тис. грн), що становить відхилення у –0,11 в.п. Незважаючи на мінімальність зміни, зростання абсолютного обсягу інвестицій у нематеріальні активи на 398,6 тис. грн свідчить про підвищення уваги підприємства до розвитку інформаційних систем, програмного забезпечення, інтелектуальних рішень та технологічних інновацій.

Отже, у висновку капітальні інвестиції ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» мають стабільну структуру та демонструють позитивну динаміку розвитку. Переважання вкладень в основні засоби та зростання інвестицій у нематеріальні активи формують фундамент для технологічного оновлення підприємства, підвищення його продуктивності та конкурентоспроможності.

3.2. Шляхи вдосконалення аналізу капітальних інвестицій на підприємстві

У сучасних умовах високої технологічності та стрімкого розвитку ринку інноваційних рішень підприємства змушені постійно вдосконалювати підходи до управління капітальними інвестиціями. Для ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ», яке працює у сфері виробництва та обслуговування безпілотних технологій, ефективність інвестиційних процесів є визначальним чинником конкурентоспроможності та довгострокової фінансової стійкості. Відповідно, актуальним стає удосконалення методів планування, обліку, контролю та аналізу капітальних вкладень.

Оптимізація системи управління капітальними інвестиціями передбачає модернізацію інформаційного забезпечення, удосконалення процедур внутрішнього контролю, впровадження сучасних цифрових технологій та створення механізмів оперативного моніторингу результативності інвестиційних проектів. Застосування таких інструментів дозволяє забезпечити

прозорість руху інвестиційних ресурсів, підвищити точність оцінки ефективності проектів та мінімізувати ризики, які супроводжують інвестиційну діяльність.

В умовах динамічних змін ринку безпілотних технологій ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» потребує системного вдосконалення інвестиційної діяльності, що охоплює аналітичні та обліково-контрольні процедури. Основними напрямками підвищення ефективності управління капітальними інвестиціями є: впровадження інтегрованих інформаційних систем інвестиційного менеджменту; розвиток аналітичного обліку інвестиційних процесів; підвищення кваліфікації персоналу; посилення системи внутрішнього контролю; а також використання аналізу та незалежного експертного оцінювання інвестиційних проектів (рис. 3.3).

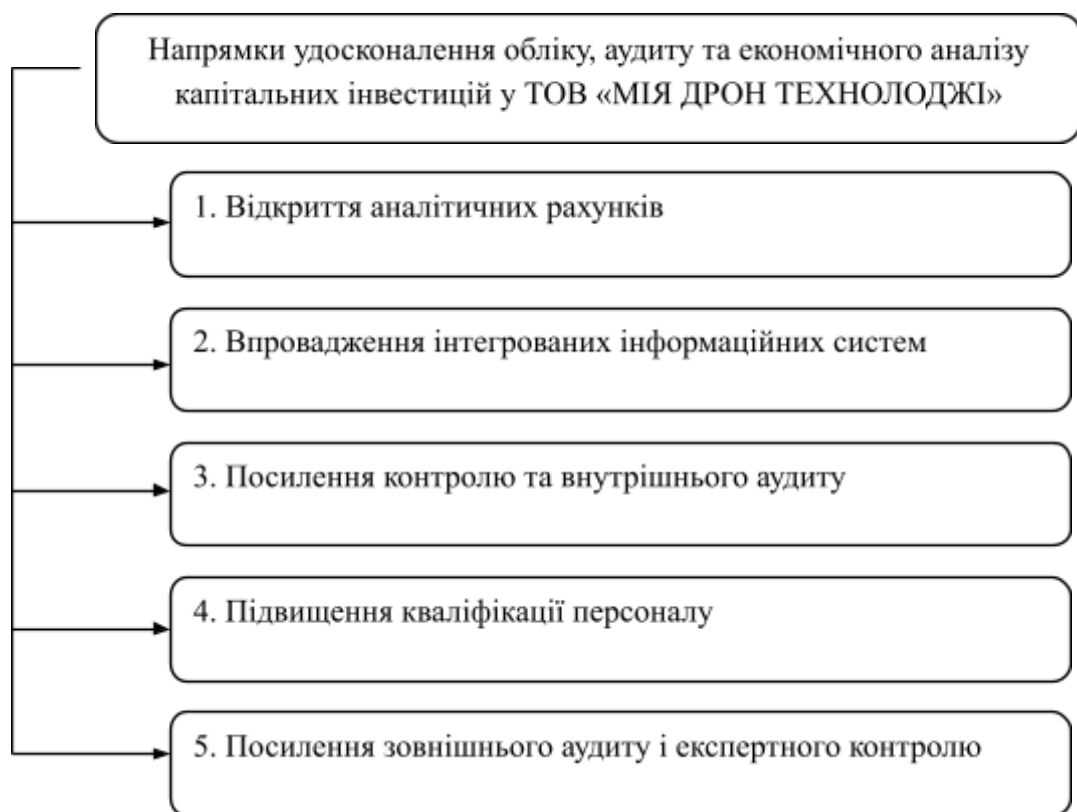

Рис. 3.3. Напрямки удосконалення економічного аналізу капітальних інвестицій у ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ»

Джерело: створено автором.

Одним із ключових напрямів удосконалення проектного аналізу капітальних інвестицій у ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» є впровадження

системи розширених аналітичних рахунків. Використання деталізованої аналітики забезпечує можливість більш точного відстеження руху інвестиційних коштів, структурування витрат за видами інвестиційних проєктів та формування прозорої інформаційної бази для управлінських рішень. Такий підхід підвищує точність калькулювання витрат та стимулює своєчасне виявлення відхилень у межах конкретних проєктів (табл. 3.4).

Розширення аналітичного аналізу сприятиме також систематичному моніторингу інвестиційних результатів. Це дозволить оперативно оцінювати віддачу від вкладених ресурсів, виявляти ризикові ділянки та формувати своєчасні управлінські рішення. Запровадження аналітичних підрахунків забезпечує підвищення прозорості фінансової інформації, зниження ймовірності зловживань, зміцнення контролю за використанням інвестиційних ресурсів і сприяє оптимізації витрат.

Таблиця 3.4

Очікувані результати від удосконалення системи аналізу капітальних інвестицій ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ»

Напрямок удосконалення	Суть змін	Очікуваний ефект
Впровадження аналітичних рахунків	Створення підрахунків для кожного інвестиційного напрямку	Підвищення точності обліку, покращення моніторингу та аналізу проєктів
Деталізація витрат	Розмежування витрат за типами активів та видами проєктів	Зменшення ризику нецільового використання коштів
Інтегровані інформаційні системи	Централізація даних у єдиній платформі	Скорочення часу на обробку інформації, мінімізація помилок
Автоматизація контролю	Впровадження цифрових інструментів перевірки	Підвищення ефективності внутрішнього аудиту
Посилення внутрішнього контролю	Систематичні перевірки інвестиційних процесів	Зниження ризиків зловживань і втрат

Джерело: створено автором.

Наступним стратегічним напрямом модернізації інвестиційного менеджменту є впровадження інтегрованих інформаційних систем. Створення централізованої цифрової інфраструктури дозволить об'єднати всі дані щодо капітальних інвестицій у єдину базу, забезпечивши цілісність інформаційних потоків та підвищивши оперативність обробки показників. Інтеграція

облікових, аналітичних та аудиторських модулів у межах однієї системи забезпечить синхронізацію фінансових даних, автоматизує основні процедури, зменшить кількість технічних помилок та значно прискорить формування звітності.

Важливим елементом удосконалення системи управління інвестиціями є посилення контролю та внутрішнього аудиту. Для ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» це означає чіткий розподіл відповідальності між учасниками інвестиційного процесу, запровадження контрольних точок на ключових етапах реалізації проєктів, проведення планових та позапланових перевірок, а також впровадження інструментів ризик-орієнтованого аудиту. Такий підхід дає змогу швидко виявляти недоліки у використанні ресурсів, попереджати шахрайські дії, мінімізувати втрати інвестиційних коштів і зміцнювати фінансову стабільність товариства.

Важливим напрямом удосконалення системи управління капітальними інвестиціями є безперервний професійний розвиток персоналу. Динамічні зміни у технологічному середовищі, поява нових методик оцінювання інвестиційних проєктів та оновлення стандартів обліку потребують регулярного підвищення кваліфікації економістів, бухгалтерів, аналітиків та аудиторів.

Посилення зовнішнього аудиту та експертного контролю також є важливим елементом удосконалення системи управління капітальними інвестиціями. Залучення незалежних аудиторських фірм забезпечує об'єктивну оцінку достовірності фінансової інформації, правильності відображення інвестиційних операцій та відповідності діяльності підприємства вимогам законодавства. Експертний супровід від зовнішніх консультантів, фінансових аналітиків та галузевих фахівців сприяє підвищенню точності планування, забезпечує використання сучасних підходів до інвестування та допомагає уникати типових помилок у реалізації проєктів. Завдяки цьому ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» може формувати більш збалансовану інвестиційну політику та ефективніше управляти ризиками [].

Подальше вдосконалення системи обліку та економічного аналізу капітальних інвестицій передбачає не лише оновлення методологічної бази, а й активне залучення вузькопрофільних експертів та впровадження сучасних цифрових технологій. Розширення можливостей програмного забезпечення, автоматизація рутинних операцій та впровадження інтелектуальних систем аналітики дозволяють значно підвищити швидкість, точність та прозорість обробки інформації, що безпосередньо впливає на якість управлінських рішень.

Позитивні ефекти від реалізації запропонованих заходів можна відобразити у вигляді ключових індикаторів, що демонструють потенційний результат удосконалення системи управління капітальними інвестиціями на ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

**Орієнтовні показники ефективності після удосконалення системи
управління капітальними інвестиціями на ТОВ «МРІЯ ДРОН
ТЕХНОЛОДЖІ»**

Показник	До вдосконалення	Після вдосконалення	Відхилення	Коментар
Тривалість обробки інвестиційних даних, год	18 год	8 год	–10 год	Автоматизація та інтеграція інформаційних систем
Рівень помилок у документації, %	6,2	2,1	–4,1	Покращення внутрішнього контролю та аудитних процедур
Частка прострочених інвестпроектів, %	14	7	–7	Підвищення аналітичної та планувальної точності

Джерело: створено автором.

Використання сучасних програмних комплексів, аналітичних панелей та інтегрованих систем управління здатне забезпечити суттєве підвищення точності звітності та своєчасності контролю. Оновлення підходів до внутрішнього аудиту дозволяє не лише фіксувати недоліки, а й попереджати їх шляхом формування попереджувальних автоматизованих алгоритмів контролю.

У свою чергу, вдосконалення системи аналітичного обліку дає змогу моделювати декілька альтернативних сценаріїв інвестування, що створює інформаційну базу для прийняття стратегічних рішень.

Комплексне застосування описаних заходів сприятиме підвищенню прозорості та надійності фінансової звітності, раціональному використанню капітальних ресурсів і зниженню рівня операційних ризиків. Підприємство отримає можливість більш гнучко реагувати на коливання ринкового середовища, формувати довгострокові інвестиційні пріоритети та забезпечувати стійке економічне зростання. Удосконалення системи обліку та економічного аналізу капітальних інвестицій створює підґрунтя для зміцнення конкурентоспроможності ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» та формування стратегічних переваг у галузі.

Висновки до розділу 3

Узагальнюючи результати третього розділу, можна стверджувати, що проєктний аналіз капітальних інвестицій на ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» є ключовим інструментом забезпечення інноваційного розвитку, технологічного оновлення та зміцнення конкурентоспроможності підприємства у високотехнологічній галузі. Проведені дослідження дозволили комплексно оцінити інформаційну базу інвестиційних рішень, проаналізувати динаміку й структуру капітальних вкладень, а також визначити основні напрями підвищення ефективності управління інвестиційними процесами.

По-перше, встановлено, що якісне інформаційне забезпечення відіграє визначальну роль у проєктному аналізі капітальних інвестицій. Для ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» особливо важливо своєчасно отримувати повну та достовірну інформацію щодо фінансових можливостей, виробничого потенціалу, стану матеріально-технічної бази та перспектив технологічного розвитку. Запропонована структуризація внутрішньої інформації (фінансової, управлінської, виробничої та інноваційно-технологічної) показала, що кожен її

компонент формує окремий вимір оцінки інвестиційних проєктів, а їхнє поєднання забезпечує комплексний підхід до прийняття інвестиційних рішень.

По-друге, аналіз динаміки та структури капітальних інвестицій дозволив виявити зростання інвестиційної активності підприємства. Збільшення абсолютного обсягу капітальних вкладень та кількості інвестиційних проєктів у 2024 р. порівняно з 2023 р. свідчить про розширення інвестиційного портфеля та посилення стратегічної спрямованості підприємства на розвиток технологій. Структурний аналіз підтвердив, що ключовими напрямками інвестування залишаються оновлення обладнання, модернізація виробничих процесів та придбання інтелектуальних продуктів, програмних рішень та інноваційних технологій. Це створює основу для підвищення технологічної готовності підприємства та його здатності реалізовувати складні R&D-проєкти.

Важливим результатом дослідження стало також визначення ролі кваліфікованого персоналу у підвищенні ефективності управління капітальними інвестиціями. В умовах швидкої зміни технологій саме професійна компетентність фахівців із проєктного аналізу, інвестиційного планування та технологічного прогнозування забезпечує можливість приймати обґрунтовані рішення, мінімізувати інвестиційні ризики та оцінювати економічні наслідки реалізації інноваційних проєктів.

Узагальнюючи результати розділу, можна зробити висновок, що запропоновані заходи щодо удосконалення інформаційного забезпечення, методик аналізу інвестиційних проєктів та підходів до прогнозування інвестиційної ефективності створюють реальні умови для підвищення результативності інвестиційної діяльності ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ». Реалізація розроблених рекомендацій дозволить підвищити прозорість та обґрунтованість інвестиційних рішень, оптимізувати структуру капітальних вкладень, забезпечити раціональний розподіл ресурсів між матеріальними й нематеріальними активами та мінімізувати ризики реалізації інноваційних проєктів. Таким чином, третій розділ магістерської роботи не лише охарактеризував поточний стан інвестиційної діяльності ТОВ «МРІЯ ДРОН

ТЕХНОЛОДЖІ», але й сформував комплексний підхід до її вдосконалення, що сприятиме довгостроковому зростанню підприємства та зміцненню його позицій на ринку безпілотних технологій.

ВИСНОВКИ

У сучасних умовах стрімкого розвитку технологій постійно з'являються нові економічні категорії та підходи, що потребують чітких визначень для їх коректного використання у практиці підприємств. Без належного розуміння базових термінів неможливо здійснювати якісний аналіз, формувати обґрунтовані управлінські рішення або впроваджувати інноваційні проєкти. Капітальні інвестиції визначаються як витрати, спрямовані на оновлення, створення або розширення необоротних активів виробничого та невиробничого призначення. При цьому витрати на капітальний ремонт будівель, споруд та обладнання не належать до капітальних вкладень, оскільки не призводять до збільшення майбутніх економічних вигід, а лише підтримують актив у робочому стані.

Побудова системи обліку капітальних інвестицій потребує впровадження чітких методологічних підходів та регламентованих процедур, що визначають порядок їх документування, оцінювання та відображення у бухгалтерському обліку. Основні складові такої системи включають організаційний, методичний та технічний аспекти, що забезпечують комплексний підхід до формування інформації про інвестиційні процеси. Капітальні інвестиції потребують точного та системного обліку, що забезпечує достовірну інформацію для прийняття управлінських рішень та планування розвитку підприємства. Ведення такого обліку здійснюється відповідно до чинних стандартів бухгалтерського обліку, що гарантує правильність оцінки та відображення капітальних вкладень у фінансовій звітності. Дотримання цих вимог підвищує рівень надійності інформації та сприяє ефективному управлінню інвестиційними ресурсами підприємства.

Нормативно-правове регулювання капітального інвестування відіграє ключову роль у забезпеченні прозорості, стабільності та законності інвестиційних операцій. Здійснення договорів купівлі-продажу активів, залучення кредитних ресурсів, будівництво чи модернізація обладнання

передбачають дотримання вимог чинного законодавства та нормативних актів. Система правового регулювання складається з багаторівневих документів, серед яких центральне місце займають: Податковий кодекс України, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Закон України «Про інвестиційну діяльність», а також НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Дотримання цих нормативів забезпечує правильність відображення капітальних інвестицій, захищає інтереси підприємства та сприяє успішній реалізації інвестиційних проєктів.

У роботі розглянуто організацію обліку капітальних інвестицій, яка є важливою складовою стратегічного управління підприємством. Аналіз організаційних та методичних аспектів обліку здійснювався на прикладі діяльності ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ». Дослідження показало, що бухгалтерський облік на підприємстві ведеться безперервно з моменту його заснування відповідно до вимог чинного законодавства. Організація облікового процесу, вибір облікової політики та визначення відповідальних осіб належать до компетенції власника та закріплені в установчих документах товариства.

У ході дослідження методичних особливостей встановлено, що облік капітальних інвестицій у ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» здійснюється на рахунку 15 «Капітальні інвестиції» з використанням відповідних субрахунків, що забезпечує детальне відображення витрат за напрямками. Наведено типову кореспонденцію рахунків щодо формування первісної вартості основних засобів, інших необоротних матеріальних активів і нематеріальних активів, що дозволяє забезпечити правильність їх бухгалтерського відображення.

Проведений аналіз динаміки та структури капітальних інвестицій ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ» за 2023-2024 рр. дав змогу комплексно оцінити рівень інвестиційної активності підприємства та визначити ключові напрями розподілу інвестиційних ресурсів. Установлено, що загальний обсяг капітальних інвестицій збільшився з 4 596,3 тис. грн у 2023 р. до 5 896,5 тис. грн у 2024 р., тобто на 1 300,2 тис. грн або 28,29 %. Зростання обсягів фінансування свідчить про активізацію інвестиційної діяльності, посилення

фінансової спроможності та розширення можливостей підприємства у сфері технологічного оновлення.

Динамічний аналіз показав також збільшення кількості інвестиційних проєктів – із 6 у 2023 р. до 7 у 2024 р. Розширення інвестиційного портфеля вказує на прагнення підприємства диверсифікувати напрями капіталовкладень, розвивати нові технологічні рішення та підвищувати інноваційний потенціал. Таке поєднання кількісного та якісного зростання інвестицій може розглядатися як позитивний сигнал щодо стратегічного розвитку підприємства.

Структурний аналіз засвідчив, що основну частину інвестицій, як і у попередньому періоді, займають витрати на придбання основних засобів. Їх частка становила 68,84 % у 2023 р. та 68,95 % у 2024 р., що означає незначне зростання на 0,11 в.п. При цьому абсолютний обсяг інвестицій у матеріально-технічну базу зріс на 901,6 тис. грн, що підтверджує стабільне прагнення підприємства до модернізації виробничих потужностей, оновлення обладнання та оптимізації технологічних процесів. Інвестиції у нематеріальні активи у 2024 р. також збільшилися в абсолютному вимірі – з 1 432,2 тис. грн до 1 830,8 тис. грн (зростання на 398,6 тис. грн), хоча їх частка у загальній структурі інвестицій незначно зменшилася з 31,16 % до 31,05 %. Це свідчить про поступове, але стабільне розширення вкладень у програмне забезпечення, інтелектуальні продукти та інформаційні системи, що є важливим для підприємства, яке працює у високотехнологічній галузі.

На основі проведеного аналізу визначено напрями удосконалення системи обліку та проєктного аналізу капітальних інвестицій у ТОВ «МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ». Зокрема, запропоновано впровадження інтегрованих інформаційних систем, розширення аналітичного обліку за видами інвестицій, підвищення кваліфікації персоналу, посилення внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту, а також використання зовнішніх експертних перевірок для підвищення достовірності фінансової інформації. Реалізація цих заходів сприятиме підвищенню точності обліку капітальних інвестицій, забезпеченню їх контролю та зміцненню інвестиційної політики підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адирова Т.І. Проблеми управління витратами на матеріальне забезпечення та шляхи їх подолання на виробничому підприємстві. *Економіка та держава*. 2012. №12. С. 71–73.
2. Білик Т.О. Теоретичні аспекти прибутку. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2015. № 8. С. 8–13.
3. Васильєва Т.А. Трансакційні витрати як фактор формування ринкової інфраструктури. *Вісник СумДУ*. № 4. 2012. С. 125–129.
4. Величко О.Г., Голов С. Ф. Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні. Д.: ТОВ «Баланс–Клуб», 2000. 768 с.
5. Грабова Н. М. Теорія бухгалтерського обліку: навч. посіб. 6.вид. К.: А.С.К., 2001. 266 с.
6. Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 18.09.1991 № 1560-XII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
7. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
8. Пархоменко В. М. Бухгалтерський облік в Україні: Нормативи. Коментарі. Луганськ: «Футура» ДСД «Лугань», 2001. 368 с.
9. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: підручник. К.: А.С.К., 2000. 784 с.
10. Карпенко Є. А., Бодак Ю. П. Звітність підприємства як інформаційний ресурс менеджменту. *Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: сучасні виклики: зб. матеріал. III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. 5-6 жовтня 2021 р.* Полтава, ПУЕТ. С. 126- 129.
11. Кононенко, Л. В., Сисоліна Н. П., Чумаченко О. С. Звітність підприємств в умовах сталого розвитку: сучасний стан, проблеми, перспективи, інформаційне забезпечення. *Центрально-український науковий вісник*.

Економічні науки: зб. наук. пр. Кропивницький, ЦНТУ, 2021. Вип. 6 (39). С. 179-186.

12. Павелко О.В. Методика проведення внутрішньогосподарського контролю доходів та фінансових результатів. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2010. № 3. С. 52–60.

13. Пушкар М. С. Фінансовий облік: підручник. Тернопіль: Карт-бланш, 2016. 628 с

14. Тесленко Т. І. Облік фінансових результатів: проблеми та шляхи вдосконалення. *Бізнес Інформ*. 2013. №4. С. 356–360.

15. Пирець Н. М. Особливості обліку фінансових результатів згідно з національними та міжнародними стандартами. *Економічний простір*. 2017. № 62. С. 228–234.

16. Параскевич Л. В. Проблеми обліку фінансового результату промислового підприємства. *Сталий розвиток економіки: облік, аналіз і аудит*. 2018. № 1. С. 123–127.

17. Гамзаєва Е. М. Фінансовий результат як економічна категорія та об'єкт бухгалтерського обліку й економічного аналізу. *Управління розвитком*. 2017. № 15. С. 131–133.

18. Хом'як Р.Л., Партин Г.О., Корягін М.В. Бухгалтерський облік в Україні: навч. посіб. Львів: "Інтелект – Захід", 2017. 820 с.

19. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <http://www.zakon4.rada.gov.ua>

20. Закон України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" від 21.12.2017 № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

21. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" №73 від 07.02.2013 р. URL: <http://www.zakon4.rada.gov.ua>

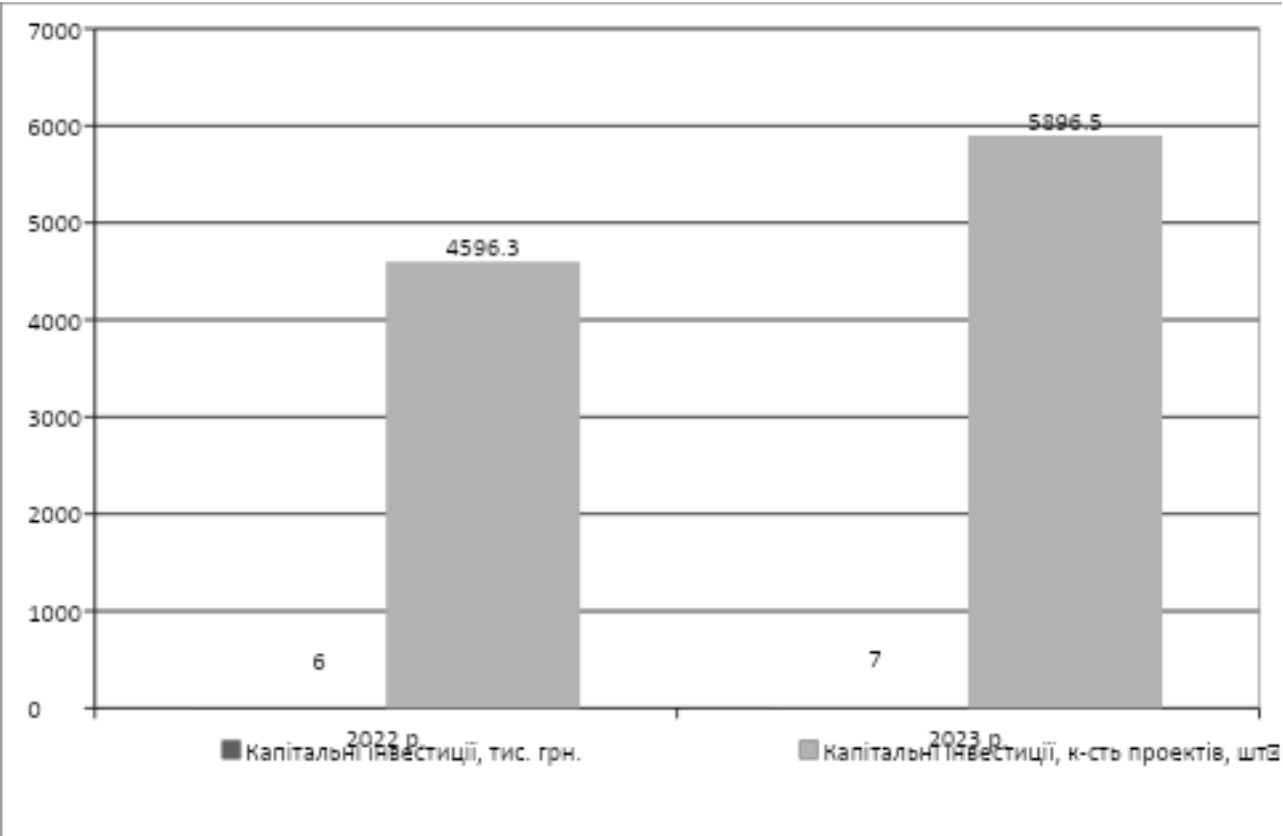
22. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" від 27.04.2000 р. № 92. URL: <http://www.zakon4.rada.gov.ua>

23. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 “Нематеріальні активи” від 18.10.99 № 242. URL: <http://www.zakon4.rada.gov.ua>
24. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій. Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
25. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
26. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності від 28.03.2013 р. № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>
27. Положення про інвентаризацію активів та зобов’язань затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>
28. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський облік, контроль і аналіз: проблеми теорії та методології: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2013. 604 с.
29. Прохар Н. В. Облік доходів, витрат і фінансових результатів: проблеми теорії та практики: монографія. Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. 257 с.
30. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: монографія. К: Центр учбової літератури, 2013. 522 с.
31. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. К.: Алерта, 2015. 1080 с.
32. Малюга Н. М. Прибуток як економічна категорія та об’єкт бухгалтерського обліку. *Вісник ЖДТУ*. Житомир: ЖДТУ, 2014. № 2(28). С. 119–129.
33. Городинська Д. Економічна стійкість підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. №10(42). С. 141–146.

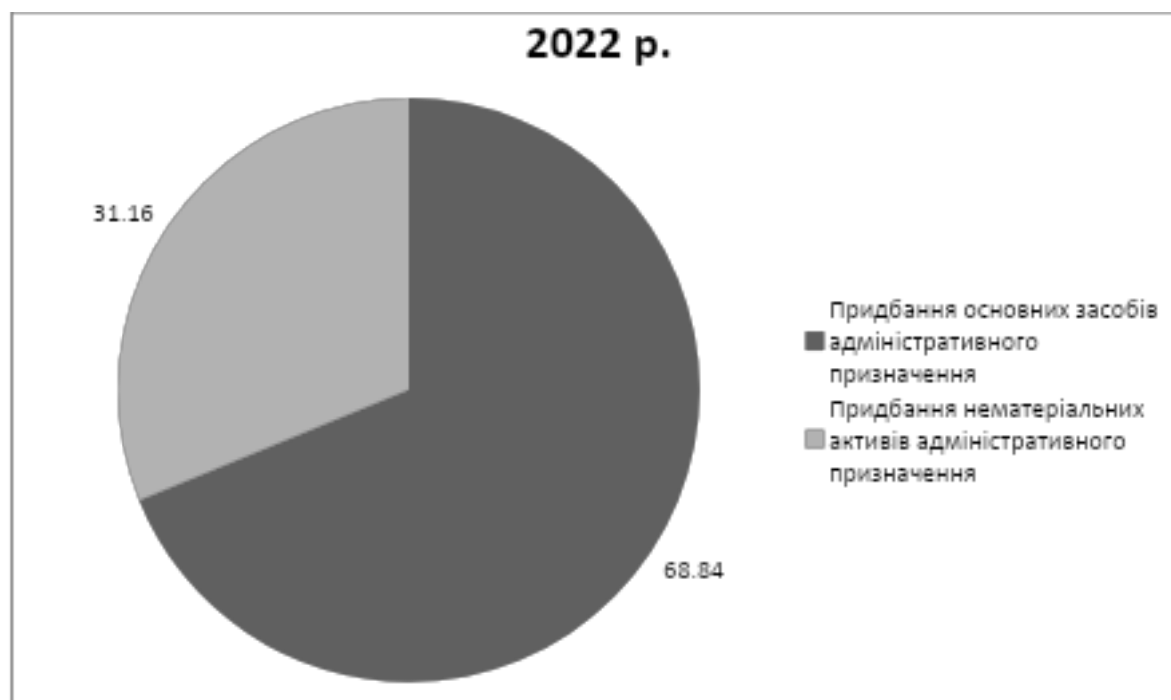
34. Рудницька О. Шляхи покращення фінансового стану українських підприємств. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. 2016. № 639. С. 132–138.
35. Кузьменко К. Ю. Аудит розрахунків з оплати праці на підприємстві *Технології та дизайн*. 2016. № 1 (18). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/td_2016_1_18.
36. Пушкар М.С. Фінансовий облік: підручник. Тернопіль: 2002. 628 с.
37. Купріна Н.М., Терепенчук В.В. Особливості економічного аналізу фінансових результатів діяльності промислового підприємства. *Науковий вісник. Науки: економіка, політологія, історія*. 2010. С. 91-100.
38. Мошенський С. З. Економічний аналіз: підручник для студ. економ. спец. вищ. навч. закл. Житомир: Рута, 2017. 104 с.
39. Мних Є. В. Економічний аналіз: навч. посібник. Львів: Україна, 2016. 144 с.
40. Клименко О. В. Інформаційні системи і технології в обліку : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2008. 320 с.
41. Сопко В. В. Бухгалтерський облік: навч. посібник : 3-тє вид., перероб. і доп. К. : КНЕУ, 2000. 578 с.
42. Сопко В. В., Завгородній В.П. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: підручник. К. : КНЕУ, 2004. 412 с.

ДОДАТКИ

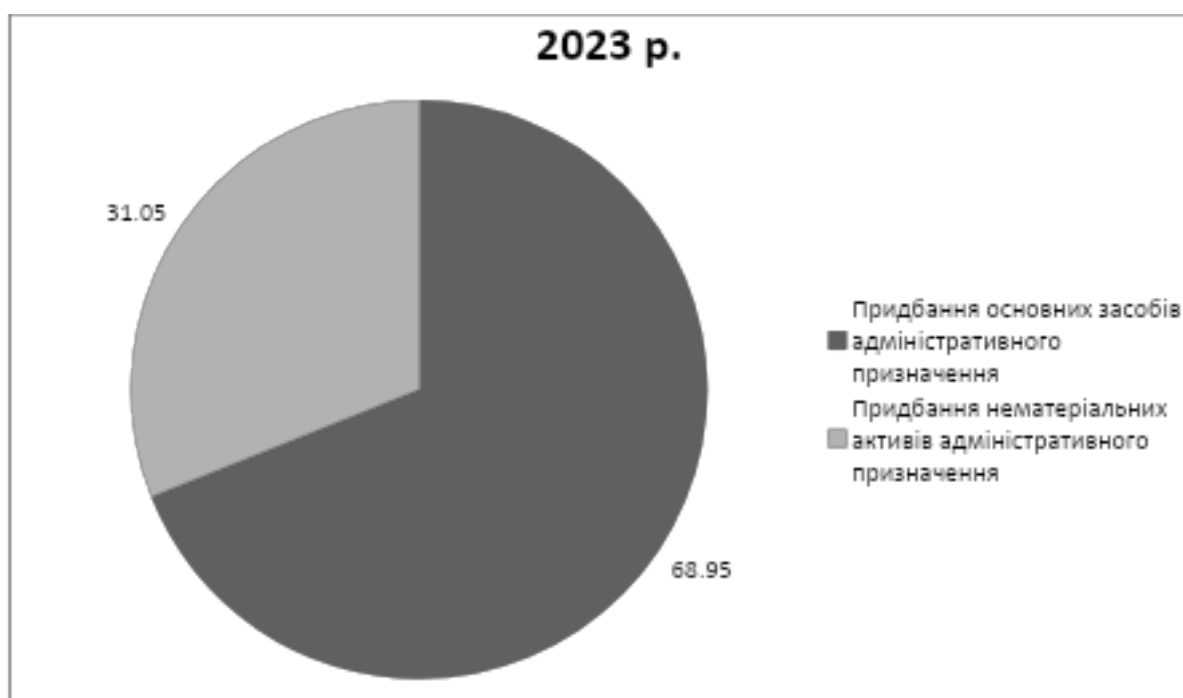
Динаміка капітальних інвестицій у ТОВ “МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ” за 2022-2023 рр.

**Структура капітальних інвестицій у ТОВ “МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ” за
2022 р.**

**Структура капітальних інвестицій у ТОВ “МРІЯ ДРОН ТЕХНОЛОДЖІ” за
2023 р.**

Загальні відомості про підприємство

Повна назва: Товариство з обмеженою відповідальністю «Мрія Дрон Технолоджі»

Код ЄДРПОУ: 45133406

Юридична адреса: Івано-Франківська область

Основний вид діяльності: виробництво безпілотних літальних апаратів

Статутний капітал: 100 000 000 грн

Фінансово-економічні показники діяльності

У ході проходження виробничої практики було опрацьовано наявну фінансову інформацію та узагальнено основні фінансово-економічні показники діяльності підприємства за 2023–2024 роки.

Показник	2023 рік	2024 рік	Примітка
Чистий дохід від реалізації продукції, грн	—	415 050 100	За даними відкритих джерел
Чистий фінансовий результат (прибуток), грн	—	66 674 500	Оціночні дані
Активи підприємства, грн	—	169 745 800	На кінець звітнього року

Таблиця 1. Необоротні актив

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
Нематеріальні активи	1000	12 500	14 800
Первісна вартість нематеріальних активів	1001	18 000	21 000
Накопичена амортизація нематеріальних активів	1002	5 500	6 200
Незавершені капітальні інвестиції	1005	22 000	35 000
Основні засоби	1010	86 500	102 400
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	12 000	12 000
Усього необоротних активів	1095	133 000	163 200

Таблиця 2. Оборотні активи

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
Запаси	1100	48 500	61 200
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	32 400	41 800
Грошові кошти та їх еквіваленти	1165	18 700	26 400
Інші оборотні активи	1190	6 200	8 300
Усього оборотних активів	1195	105 800	137 700

Таблиця 3. Баланс (Актив)

Показник	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
Необоротні активи	1095	133 000	163 200
Оборотні активи	1195	105 800	137 700
Баланс	1300	238 800	300 900

